

Vilniuje — UNESCO komisijos posėdis

V. Adamkus, UNESCO generalinis direktorius K. Matsuura (centre), Pasaulio paveldo komiteto pirmininkė, Lietuvos ambasadorė prie UNESCO Ina Marčiulionytė (pirmame plane) su delegacija pas prezidentą. Linos Petrauskienės (ELTA) nuotr.

Vilnius, liepos 10 d. (ELTA) — I Vilnių susirinkusius 30-osios Pasaulio paveldo komiteto sesijos dalyvius — apie 600 pasaulio paveldo ekspertų Lietuvos nacionaliniame operos ir baleto teatre šeštadienio vaka-

ra pasveikino prezidentas Valdas Adamkus.

Šalies vadovas džiaugėsi, kad 60-aisiais organizacijos gyvavimo metais pasaulio paveldo klausimai svarstomi Vilniuje — tik antrą kartą vienoje iš

Vidurio ir Rytų Europos šalių per visą komiteto istoriją.

Prezidentas V. Adamkus pabrėžė, kad Vilnius nuo seno buvo daugiatautis, daugiakultūris ir daugia-konfesinis miestas. „Čia galite išvysti ir katalikų bažnyčią, ir stačiatikių cerkvę, ir žydų sinagogą, ir karaimų kenesą. Šio miesto paveldas susideda iš įvairiausių sluoksnių, bylojančių apie čia gyvenusias ar tebegyvenančias tautas ir jų kultūrą. Tai daro Vilnių tokį unikalią ir patrauklią. Juk paveldas — tai tautos dvasia, perduodama iš kartos į kartą“, — sakė Lietuvos vadovas.

Šalies prezidentas Lietuvos svečiams priminė, kad mūsų valstybei visada rūpėjo tolerancijos, taikos sambūvio ir dialogo tarp civilizacijų principai, kad Lietuva visuomet šioje srityje glaudžiai bendradarbiavo su UNESCO, o Vilnius buvo apdovanotas UNESCO 2000—2001 metų Tai-kos miesto prizų ir 2001 metais į Vilnių, į Dialogo tarp civilizacijų konfe-

renciją, vieną iš pirmųjų kartų buvo pakviesti viso pasaulio intelektualai.

Prezidentas pažymėjo, kad vienas iš didžiausių pastarojo meto UNESCO laimėjimų — tai šiemet įkurtas Afrikos pasaulio paveldo fondas, kuris padės saugoti žmonijos pasiekimus regionuose, kuriuos nuolat siaubia gamtos stichijos ar kariniai veiksmai, ir išreiškė viltį, kad ateityje bus sukurtas ir įgyvendinamas dar ne vienas

Nukelta į 6 psl.

Šiame numeryje:

- Sveikatos klausimais.
- JAV prezidentas prisiminė diplomatiją.
- Neįvertinti komunizmo nusikaltimai — galimybė jiems atgimti.
- Lietuvių telkiniuose.
- Maži žingsniai, bet į gera pusę.
- Mokslo metų pabaiga.
- Mūsų daržai ir darželiai.
- Kad VIII Dainų šventės išpūdziai neišblėstų.
- Weiden progimnazijai 60 metų.

Valiutų santykis

1 USD — 2.697 LT

1 EUR — 3.452 LT

A. Kubilius: Vyriausybės sudėtį reikės derinti su mumis

Vilnius, liepos 10 d. (BNS) — Centro kairės koalicija, formuojanti naują Vyriausybę, jos programą ir sudėtį turės derinti su konservatoriais. Taip pirmadienį per spaudos konferenciją pareiškė Tėvynės sąjungos pirmininkas Andrius Kubilius.

Jis taip pat išpėjo kartu su kolegomis priešinsiašis tam, kad už teisėsaugą ir teisėtumą atsakingų ministrų vadovais būtų paskirti liberal-centristai.

„Mūsų parama balsuojant dėl Vyriausybės programos nėra automatiškai garantuota. Centro kairieji ministrų kabineto programą ir kabineto sudėtį turi derinti ne tik su koalicijos partneriais, bet ir su mumis“, — tvirtino A. Kubilius.

Jo teigimu, praėjusią savaitę pasirašytas socdemų ir konservatorių susitarimas pastarųjų neįpareigoja automatiškai pritarti Vyriausybės programai. Pasak parlamentaro, prieš lemiama balsavimą dėl šio dokumento socialdemokratai dar turės pasirašyti minėto susitarimo priedą.

Be to, A. Kubilius pareiškė esąs kategoriškai prieš tai, kad už teisėsaugą ir teisėtumą atsakingoms ministerijoms būtų pavesta vadovauti kam nors iš Liberalų ir centro sąjungos atstovų. Mat šios partijos vadovas Vilniaus miesto meras Artūras Zuokas yra atsidūręs teisėsaugos akiraityje.

Neoficialiai skelbiama, esą į teis-ingumo Nukelta į 6 psl.

Užsienio spectarnybų dėmesys nemažėja

Vilnius, liepos 10 d. (BNS) — Lietuva besidominčių užsienio specialiųjų tarnybų darbuotojų skaičius toli gražu nemažėja, o nuolat didėja, teigia Valstybės saugumo departamento (VSD) generalinis direktorius Arvydas Pocius.

„Mums skiriamas daugmaž toks pat dėmesys kaip ir Skandinavijos valstybėms“, — sakė jis interviu žurnalui „Ekstra“.

Anot jo, Lietuva yra paribio valstybė, todėl interesų susikirtimas čia visada bus akivaizdus, o Lietuvos saugoma tiek NATO, tiek ES išorinė siena „sukuria tam tikrą mūsų darbo specifiką bei tam tikrą papildomų

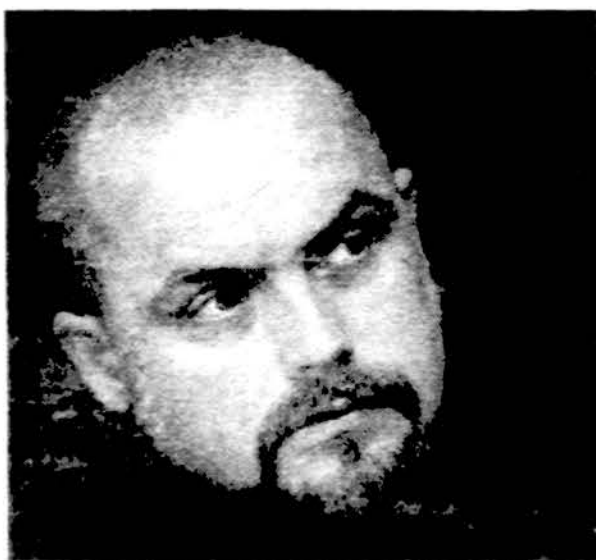
problemų“.

Pasak A. Pociaus, išnykus vieniems rizikos veiksniams ar su nacionaliniu saugumu susijusioms tendencijoms, atsiranda kitų, ir tai esąs „didelis ir nuolatinis specialiųjų tarnybų išbandymas“.

A. Pocius nuomone, reikia ugdyti brandžią pilietinę visuomenę, kuri, remdamasi žinojimu bei sveiku protu, galėtų atskirti informacijos tikrumą.

„Valstybė, daugiau investuodama į žmogų, parengtą jį netikėtoms situacijoms ir eliminuotą dabar itin emocionalių santykių su besikeičiančiomis aplinkybėmis“, — sakė jis.

Iš gyvenimo pasitraukė režisierius V. Pranulis

Valdas Pranulis Gedimino Žilinsko (ELTA) nuotr.

Vilnius, liepos 10 d. (ELTA) — Lietuvos teatrą ištiko dar viena jau- no kūrėjo netektis — savo noru iš gyvenimo pasitraukė buvęs Vilniaus senamiesčio teatro vadovas, aktorius ir režisierius Valdas Pranulis.

Režisieriaus Jono Vaitkaus kur-

so auklėtinis Valdas Pranulis yra ži-nomas kaip talentingas aktorius, vai-dinęs daugelyje spektaklių, vėliau ėmėsis režisūros.

Municipaliniam Senamiesčio teatrui V. Pranulis vadovavo nuo 1996 iki 2005 metų, režisavo ne vieną gatvės spektaklį ir akciją, kurie buvo rodyti Vilniaus miesto šventėse ir užsienio festivaliuose.

V. Pranulis kūrė spektaklius ir kituose Lietuvos teatruose. Tarp ži-nomiausių jo darbų — Klaipėdos dra-mos teatre pastatyta Eugene Ionesco „Plikagalvė dainininkė“, Nacionaliniame dramos teatre — Herkaus Kunčiaus „Sučiuptas velnias“, Nau-josios dramos akcijoje — David Har- rover pjesė „Peiliai vištose“.

Pasak kolegų, netikėtą režisie- riaus pasitraukimą iš gyvenimo ga- lėję lemti pastaruoju metu išgyventi finansiniai ir šeiminiai sunkumai.

S33 P3 GRATIS 020107
THE LIBRARY OF CONGRESS
EUROPEAN READING ROOM
SERIALS DIVISION
WASHINGTON DC 20540-4830

July 11, 2006

PERIODICALS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 07-10-06

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

SVEIKATOS KLAUSIMAI

NĖŠTUMAS VASARĄ –
MALONUMAS

Kūdikio besilaukiančios moterys gali lepinėti saulėje ir maudynėmis jūroje

Vasaros moterys vasarą džiaugiasi saule ir ilgomis šiltomis dienomis. O jeigu tuo metu dar laukiasi kūdikio, jis tampa puikiausiu ne tik metų, bet ir gyvenimo laikotarpiu. Laikykites paprastų taisyklių, ir jūsų vasarinis nėštumas bus lengvas bei malonus.

Polivitaminai nenaudingi

Vasarą gausu įvairių vaisių ir daržovių. Jie švieži, todėl labai naudingi: jų neapdoroja ilgalaikiam saugojimui, neveža iš tolimų šalių. Švieži vaisiai ir daržovės nesukelia alergijos, todėl jų galima valgyti nesibaiminant. Prisiminkite „šviesosforą taisyklę“: jeigu jūsų lėkštėje yra raudonų, geltonų ir žalių daržovių, vadinasi, joje yra visų reikalingų vitaminų ir mikroelementų.

Reikėtų atsargiai vertinti polivitaminus. Mokslininkai įrodė, kad daugelio vitaminų perdozavimas nėščiosioms gali pakenkti. Alergologai mano, kad vitaminų ir mikroelementų stoka geriau nei jų perteklius. Todėl valgantiems daug daržovių, vaisių ir žalumynų, polivitaminai nenaudingi. Norėdamos savo ir kūdikio organizmą aprūpinti visomis medžiagomis, moterys turi kreiptis į specialistą, kad šis sudarytų taisyklingą dietą, ir toliau nerūpestingai mėgautis gardžiu, naudingu natūraliu maistu, neperkraudamos organizmo nereikalingomis cheminėmis medžiagomis.

Troškuliui – vanduo

Vasarą gausiai vartokite skysčius. Viena svarbiausių taisyklių: nėščia moteris neturi jausti troškulio. Tik skysčius reikėtų rinktis atsargiai. Saldieji gėrimai: kompotai, konservuotos sultys, nektarai – organizme sulaiko skystį, todėl jų vėčiau atsakyti. Rinkites tyrą vandenį – filtruotą arba iš patikimo šaltinio – jo galite gerti, kiek norite.

Maudytis sveika

Nedaug kas prilygsta maudymuisi ir dušui! Įvairios vandens procedūros patinka nėščioms moterims ir yra naudingos. Plaukiojimas ekologiškai švariuose telkiniuose ar baseinuose gerina kraujotaką, mažina patinimus, kraujospūdį, šalina dusulį. Ramus, malonus plaukiojimas gerina savijautą, o kūną parengia gimdymui. Malonios temperatūros dušas arba ne šiltesnė nei 37 °C vonia net karščiausiomis dienomis padeda

jaustis žvaliai. Jeigu vasarą liekate mieste, specialiuose pasirengimo gimdymui kursuose jums papasakos, kaip galima įveikti miesto tvankumos sukeltą nuovargį.

Jeigu gydytojas leidžia vykti prie jūros – būsimai mamai tai puikiausias būdas sustiprinti sveikatą, tapti žvalesnei ir geros nuotaikos. Kurortiniu sezonu vandens temperatūra būna priimtina, todėl maudynės apribojimai netaikomi. Sūrus vanduo palankiai veikia organizmą, jį prisotina naudingų medžiagų. O gydomosios purvo vonios leistinos tik stebint gydytojui. Daugumos būsimųjų mamų sveikatai pakanka maudymosi švariame jūros vandenyje.

Degintis – su saiku

Nėščiosios paplūdimyje turi būti atsargios: atviroje saulėje galima degintis tik iki 10 valandos rytą ir po 4–5 valandos popiet. Kitu metu reikia būti pavėsyje. Stebėkite savo odos būklę – nėštumo metu joje ypač dažnai susidaro pigmentinių dėmių. Naudokite natūralius odą saugančius kremus. Daugelis jų tinka ir nėščiosioms, tačiau vis dėlto reikėtų atkreipti dėmesį į etiketę.

Stenkitės kuo daugiau būti ore. Jūros oras labai naudingas organizmui.

Drabužiai – iš medvilnės

Laukiantis mažylio, reikia ypač atidžiai rinktis kosmetikos priemones. Jau minėjome, kad nėštumo metu oda aktyviai dalyvauja apykaitos procesuose, atiduoda ir sugeria kur kas efektyviau nei paprastai. Atsargiai rinkite rutulinių dezodorantų ir kitokių nenatūralių kosmetikos priemonių. Kur kas naudingiau ir maloniau išsimaudyti duše, nusišluostyti rankšluosčiu, pasimėgauti oro vonia ir apsilankyti natūralaus pluošto baltiniuose.

Rinkites medvilninius, lininius ir kitų natūralių medžiagų drabužius – oda turi kvėpuoti. Tai ypač svarbu apatiniams baltiniams. Medvilniniai – geriausia pienligės profilaktika, o kasdieniai įklotai (ypač dezodoruoti) ar sintetinės kelnaitės – papildoma rizika. Bandažas turėtų padėti, gerinti savijautą, o ne tapti papildomo diskomforto priežastimi. Nėštumo metu nebūtina nešioti bandą, juolab per vasaros karščius. Tokiais klausimais visada galima pasitarti su akušere.

„Klaipėda“

APIE LIGAS — IŠ AKIŲ

Ankstyvai širdies ligų diagnostikai padės akys

Mokslininkas iš Melburno buvo apdovanotas už akių diagnostikos, kuri padeda išaiškinti visą širdies ir kitų rimtų ligų spektrą, sukurimą.

Šį mėnesį Akių tyrimų universitetinio centro profesorius Tin Vong adjunktas įteikė Bendrijos šalių apdovanojimą už laimėjimus sveikatos apsaugos ir medicininių tyrimų srityje.

Apdovanojimo finansinė dalis sudarė 50,000 JAV dolerių.

Profesoriaus T. Vong grupė per penkerius metus daug dirbo su daugiau nei 20,000 pacientų.

Mokslininkai sukūrė ir klinikoje praktikoje pradėjo naudoti techniką, kuri padeda išmatuoti smul-

kiųjų akies kraujagyslių susiaurėjimo laipsnį.

Šios kraujagyslių signalizuoja apie vienos ar kitos ligos pradžią.

„Akies kraujagyslių matavimai leidžia išaiškinti žmones, linkusius sirgti širdies ligomis, insultu ir diabetu, – sakė profesorius T. Vong. – Tai galima padaryti ankstyvose ligos stadijose ir ypač svarbu efektyviai bei laiku užkirsti kelią ligos eiga“.

„Šios trys ligų rūšys tapo vienos iš pagrindinių mirties ar darbingumo praradimo Australijoje bei visame pasaulyje priežasčių. Todėl ši tyrimą galima laikyti svarbiu ir atliktu tinkamiausiu metu“, – pridūrė jis.

„Klaipėda“

RIEBALAI ŽUDIKAI

Jeigu jūsų racione vien tik „greitas maistas“, jūsų talija gali išnykti kur kas greičiau nei tuo atveju, jeigu vartotumėte tiek pat riebalų, tik juos gautumėte iš kur kas sveikesnio maisto.

Beždžionės, maitintos daug transriebalų turinčiu maistu (tokių yra „greitame maiste“), užsaugino kur kas didesnius pilvus nei tie gyvūnai, kurie laikėsi daug nesočiųjų riebalų ir tiek pat kalorijų turinčios dietos. Be to, pirmosios grupės beždžionės išsivystė atsparumo insulinui, kuris yra ankstyvas diabeto simptomas, požymiai.

Transriebalų arba iš dalies hidrogenizuotų aliejų yra daugelyje „greito maisto“ patiekalų, taip pat keptuose patiekaluose, pusfabrikačiuose ir užkandžiuose. Jie smarkiai didina riziką susirgti širdies ligomis – net labiau negu nesotieji riebalai, kurių yra gyvulinės kilmės produktuose.

Kaili Keivana iš Šiaurės Karolinos valstijos Veik Foresto universiteto Baptistų medicinos centro susimąstė, ar šie riebalai žudikai gali išprovokuoti diabetą 51 žaliajai markatai.

Vienai markatų grupei ji skyrė dietą, kurioje 8 proc. kasdienių kalorijų gaunama iš transriebalų, o dar 27 proc. iš kitų riebalų. Ši santykį galima palyginti su dideliu kiekiu kepto maisto, kurį suvalgo žmogus. Antroji beždžionių grupė laikėsi panašios dietos, tačiau transriebalus pakeitė mononesotieji riebalai, kurių yra, tarkime, alyvų aliejuje.

Abi grupės gavo vienodą kiekį kalorijų, kurios buvo kruopščiai matuojamos, kad užtektų gyvybei palaikyti.

Po šešerių tokios mitybos metų transriebalus vartojusios beždžionės priaugo 7,2 proc. svorio, o vartojusios nesočiųjų riebalus – tik 1,8 proc. Kompiuterinė tomografija taip pat parodė, kad pirmosios grupės beždžionių pilvo riebalų kiekis padidėjo 30 proc. O tai jau diabeto ir širdies ligų rizikos faktorius.

„Mus ištiko šokas. Nepaisant milžiniškų mūsų pastangų, kad beždžionės nepriaugtų svorio, jos vis tiek priaugo. Didžioji jo dalis susikaupė ant pilvo, – sakė K. Keivana, kuri savo atradimus pristatė Amerikos kovos su diabetu asociacijos susitikime Vašingtone. – Tai tiesus kelias į diabetą“.

Dariusas Mozafarianas iš Harvard visuomenės sveikatos mokyklos Bostone (JAV) pridūrė, kad tai pirmasis tyrimas, įrodęs, kaip smarkiai abdominalinių riebalų for-

mavimąsi veikia transriebalai. „Jau praėjo tos dienos, kai apie riebalus galvojome tik kaip apie kalorijas“, pabrėžė jis.

Gaminant maisto produktus, iš dalies hidrogenizuotus aliejus galima lengvai pakeisti kitais. „Greito maisto“ gigantas „Wendy's“ neseniai paskelbė JAV ir Kanadoje mažinančią iš dalies hidrogenizuotų aliejų kiekį. Amerikos maisto produktų gamintojus įpareigojo produkto pakuotėje nurodyti visus transriebalus

„Klaipėda“

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284
Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$120.00.

Foreign countries \$135.

Postmaster: Send address changes to

Draugas – 4545 W. 63rd Street,
Chicago, IL 60629-5589.

Mazindami pašto išlaidas, pakvitatavimų už prenumeratą nesiunčiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.

JAV

Metams \$120.00 • 1/2 metų \$65.00

• 3 mėn. \$45.00

Kanadoje ir kitur (USD)

Metams \$135.00 • 1/2 metų \$70.00

• 3 mėn. \$60.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:

JAV

Metams \$70.00 • 1/2 metų \$53.00

• 3 mėn. \$35.00

Kanadoje ir kitur (USD)

Metams \$80.00 • 1/2 metų \$70.00

• 3 mėn. \$40.00

Užsakant į Lietuvą:

Oro paštu

Metams \$600.00 • 1/2 metų \$300.00

Reguliariu paštu

Metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

Tik šeštadienio laida oro paštu

Metams \$190.00 • 1/2 metų \$100.00

Tik šeštadienio laida reguliariu paštu

Metams \$68.00

Vyriausia redaktorė – Danutė Bindokienė

redakcija@draugas.org

Administratorius

administracija@draugas.org

Moderatorius – kun. Viktoras Rimšelis

• Administracija dirba kasdien,

nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija dirba kasdien,

nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija už skelbimų turinį neatsako.

Skelbimų kainos atsiunčiamos,

gavus prašymą, ką nors skelbti.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra.

Nenaudotų straipsnių nesaugo.

Siunčiant prašome pasižymėti kopiją.

El-paštas:

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

Neįvertinti komunistiniai nusikaltimai – reali galimybė jiems atgimti

AUKSĖ RAMANAUSKAITĖ-
SKOKAUSKIENĖ

Pranešimas, perskaitytas konferencijoje „Moterys kaltina: komunistų nusikaltimai Lietuvoje“

Vilnius, 2006.06.10

Komunistinių režimų palikimas yra didžiausios pasaulio istorijoje politinės žudynės. Komunizmo prievarta 50 metų žemino, naikino ir mūsų tautos žmones. Deja, komunizmas valstybiniu lygiu iki šiol nepasmerktas, o komunistiniai nusikaltimai nenubausti.

Savo šeimos pavyzdžiu aš kaltau komunizmą baisiais jo nusikaltimais. Jie skausmu ir kančiomis atsiliepė man, mano artimiesiems, mano tautos žmonėms.

Istorikai suskaičiavo, jog sovietinės okupacijos metais Lietuva neteko apie 900 tūkst. savo gyventojų. Buvo uždaryta į kalėjimus, išvežta į lagerius ir į Tolimojoje Šiaurėje tremtį Sibire apie 300 tūkst. žmonių. Kas trečias suimtas ir ištremtas mirė nuo kankinimų ir nepakelės atšiauraus klimato. Daugiau nei 30 tūkst. žmonių okupantai nužudė Lietuvoje. Begdami nuo komunistinio teroro iš Lietuvos pasitraukė daugiau kaip 440 tūkst. žmonių.

Tokia statistika. Už šių skaičių – konkretūs žmonės. Konkrečios aukos, konkretūs ir jas nukankinę nu-

sikaltėliai.

Mano šeima, kaip ir daugelis Lietuvos žmonių, tikejo Dievą, tikejo tautos laisve. Tėvai buvo pedagogai. Užėjus sovietinei okupacijai, jie priešinosi, nesutiko su mūsų tautai primesta vergija, teroru. Jie tapo Laisvės kovotojais, partizanais.

Su jais buvo žiauriai susidorota. Ir ne tik su jais, bet ir su visa mano gimine.

Aštuonerius metus, nuo pirmos gyvenimo minutės iki tėvų suėmimo, man teko gyventi nelegaliai, nuolat persekiojamai – slapstomai bunkeriuose, palėpėse, be tikro savo vardo ir pavardės, dažnai trūkstant ne tik duonos, bet ir oro.

Mano dėdė, mamos brolių Gediminą Mažeiką, sribai nušovė 1945 metais. Senelį, mamos tėvą, Kauno srities MGB valdyba suėmė 1951 m. kovo 7 d. Žiauriai kankinę dvejus metus, be teismo išsiuntė priverstiniam gydymui į SSRS MVD psichiatrinę ligoninę-kalėjimą, kur jis buvo nužudytas. Įrašas byloje – mirė.

Danutę Mažeikaitę, mano mamos seserį, Kauno srities MGB valdyba suėmė 1951 m. vasario 9 d. Po sadistiškų kankinimų Karo tribunolas 1952 m. birželio 4 d. ją nuteisė 25 metams ir išsiuntė į SSRS MVD ypatingąjį lagerį.

1951 m. vasario 6 d. Kauno srities MGB valdyba suėmė nepilnametę Genutę Mažeikaitę, antrą mano mamos seserį. Ji buvo nuteista 10

DANUTĖ BINDOKIENĖ

JAV prezidentas prisiminė diplomatiją

Šiuo metu JAV prezidento duonėlė – pilna ašakų. Ne tik ji spaudžia įvairios bėdos savame krašte, bet ypatingos nesėkmės tyko ir užsienio politikoje. Kartais atrodo, kad prez. George W. Bush, kaip tas skęstantis, grąibosi ir už šiaudo: dažnai keičia nuomonę, daugelį sykių kartoja tuos pačius žodžius, kurie kažkada buvo labai veiksmingi, bet dabar skamba kone banaliai. Jis taip pat dar vis stengiasi joti „kovos su terorizmu“ arkliuku, kuris šiuo metu jau gerokai apšlūbęs.

Aštriausią Damoklo kardą virš JAV galvos yra pakabinusios dvi, Vakarams ypač nedraugiškos, valstybės: komunistinė Šiaurės Korėja ir totalitarinio režimo valdomas Iranas. Pirmoji, jau kuris laikas įsitaisiusi branduolinių ginklų, jaučia savo svarbą ir nepaiso užsienio šalių įtaigojimų sulėtinti ginklavinimą, sustabdyti tolimųjų skrydžių raketų bandymus ir daugiau dėmesio skirti savo gyventojų gerovei. Antroji yra įsitikinusi, kad tik branduoliniai ginklai privers Jungtines Tautas ją ne vien gerbti, bet ir bijoti. Tai esą vienintelis būdas apsisaugoti nuo galimos Vašingtono agresijos ir kaimyninio, taip pat musulmoniško krašto, Irako likimo.

Nepaisant užsienio grasinimų ir prašymų, praėjusią savaitę Š. Korėja paleido pirmąsias tolimųjų skrydžių raketas. Nors bandymai nebuvo labai sėkmingi, tikima, kad šios raketos gali ilgainiui pasiekti net JAV teritoriją (Aliaską). Visgi didžiausias pavojus gresia Pietų Korėjai, Japonijai, Kinijai ir Rusijai, jeigu kartais Maskva ir Beidžing pakliūtų į Pjongyang nemalonę. Kol kas nei Kinija, nei Rusija nepitaria JT Saugumo tarybai dėl griežtesnių, Japonijos reikalaujamų sankcijų.

Panaši padėtis yra ir dėl Irano: JT Saugumo tarybos nuomonės vėl išsiskyrė, Beidžingui ir Maskvai nepritariant bet kokiomis priemonėmis sustabdyti Iraną nuo tolimųjų bandymų pasigaminti branduolinių ginklų.

JAV prezidentas, pradžioje Š. Korėją ir Iraną įrikiavęs į „blogio

imperijos“ trejetą (kartu su Iraku), pastaruoju metu jau kalba apie „diplomatijos galia“. Praėjusią savaitę viešnagės Čikagoje metu, spaudos konferencijoje žurnalistų stipriai spaudžiamas atsakyti į klausimą, ar jis siųstų JAV karines pajėgas į Š. Korėją ir Iraną, prez. Bush tvirtino, kad visų pirma reikia išmėginti visas diplomatijos priemones, nors tai užtruks kur kas ilgiau. „Vienas pats gali daug ką atlikti greitai, bet kuomet nori į savo pusę patraukti viso pasaulio paramą, reikia pasirinkti pačius tinkamiausius žodžius, tad ilgiau užtrunka“.

Tad dėl ko JAV prezidentas nepasinaudojo ta „diplomatija“, prieš ketverius metus pradėdamas karą Irake, kur dabar Amerika įklampusi iki ausų ir nemato galimybių greitai iš tos klampynės išsikapstyti? Juo labiau, kad jau visi žino apie Š. Korėjos turimus branduolinius ginklus ir Irano pastangas juos pasigaminti? Prieš ketverius metus buvo tik spėliojama apie galimybę Irake rasti branduolinių, cheminių ar biologinių ginklų, o JT sudaryta inspektorių komanda, ne kartą šniukštinėjusi visuose Irako užkampiuose, jokių draudžiamų ginklų nerado. Prez. Bush anuomet nenorėjo klausyti jokių argumentų, kurie buvo priešingi jo nuomonei ir Amerika karą Irake pradėjo tik su saujelyte sąjungininkų. Žinoma, niekas neabejojo, kad Irako diktatorius Saddam Hussein yra žiaurus despotas, bet nedaug nuo jo atsilieka nei Irano, nei Š. Korėjos vadovai (o tokių despotų, deja, mūsų planetoje yra daug daugiau). Šiandien, po daugybės žuvusių JAV karių ir keliskart daugiau vietinių irakiečių, po šalyje tebesitęsiančių kruvinų neramumų, po į šį karą supiltų milijardų dolerių ir nuolat amerikiečių augančio nepasitenkinimo Vašingtono strategija, turbūt negalėtų pasakyti, kas Irake laimėta ir kas pralaimėta. Tad ir susimąstome: kaip būtų reikalai susiklostę, jeigu prez. Bush, užuot arogantiškai švaistęs žodžiais ir ginklais, būtų anuomet labiau pasitikėjęs diplomatijos galia...

Partizanas Aldofas Ramanauskas-Vanagas su dukrele.

metų laisvės atėmimo bausme su teisiu apribojimu.

Mano močiutė, mamos mama Anelė Mažeikienė, KGB buvo persekiojama, apsupties metu pabėgo iš savo namų ir 8 metus slapstėsi, kėsdama badą, šaltį, neteko savo vaikų.

Tėvelio šeima 1948 m. buvo ištremta į Krasnojarsko kraštą. Čia tremtyje, žuvo kitas mano senelis – tėvo tėvas. Tėvelio sesuo ir brolis tremtyje išbuvo 13 metų, ten praradę sveikatą.

Mano tėvai buvo suimti 1956 m. spalio 12 d.

Jau pirmąją suėmimo dieną KGB požemiuose mano tėvą Adolfą Ramanauską-Vanagą kankino itin žiauriai – sadistiškai. Išskankintą, vos gyvą, jį nuvežė į kalėjimo ligoninę. KGB archyvuose išliko kraupus medicininės apžiūros aktas, surašy-

tas kalėjimo medikų. Šis aktas atskleidžia, kokias kančias ir kokius sužalojimus teko patirti mano tėveliui pačią pirmąją suėmimo dieną. Toliau pateikiu ištrauką iš to akto:

„...kalinys Ramanauskas Adolfas pristatytas į MVD kalėjimo ligoninės Nr. 1 chirurginį skyrių 1956 m. spalio 12 d. 16 val. 30 min. itin sunkioje būklėje. Į klausimus neatsakinėja, be sąmonės, periodiškai visų kūno galūnių traukuliai. Pulsas vos juntamas, minkštas kr. spaudimas 60/40 mm Hg. Ligonis visas kruvinas. Lytinių organų srityje masyvus raištis, persisunkęs šviežiu raudonu krauju. Nuėmus raištį, pastebėti didžiuliai kraujo krešuliai <...> plati plėstinė žaizda, padengta kraujo krešuliais. Dešinė akis padengta hematoma <...> ant apatinio voko pastebėtos 6 durtinės žaizdos,

Nukelta 5 psl.

LIETUVIŲ TELKINIAI

SOUTHFIELD, MI

TRĖMIMŲ MINĖJIMAS

„Teka Nemunėlis ašarom pasruvęs/ Ir šilai dejuoja aimana gilia, / Tik negali atsidust lietuviai, / Anei pasiskusti kruvina dalia.

Poeto Aisčio eilėraščiu Raminta Vilkenė pradėjo gražiai paruoštą, dar ir tremtinių eilėraščiu pailiustruotą, „Ešelonų“ daina užbaigtą Trėmimų — Gedulo ir Vilties dienų prisiminimą Dievo Apvaizdos lietuvių parapijos svetainėje birželio 13 d.

Trečiabangė Raminta jau seniai įsijungė į lietuvišką veiklą Detroit. Net kelis metus buvo Lietuvių Bendruomenės valdybos pirmininke, dabar narė kultūros reikalams. Ją girdime beveik kiekvieną sekmadienį, sklandžiai pradedant „Lietuvių balso“ radijo pusvalandį.

Ji trėmimų jau nemačiusi, bet prisimena močiutės ir tėvų pasakojimus, nes ir iš jos šeimos buvo du ištremti. Kalbėjo daugiau apie 1941 metų birželio 14-17 d., remdamasi knyga „Lietuvos gyventojų trėmimai 1940-1941, 1944-1953 metais sovietinės okupacinės valdžios dokumentuose“. (Knygoje pateikti įvairių šaltinių ištremtųjų skaičiai: nuo 18,000 iki 40,000. Tikro skaičiaus gal niekada ir nesužinosim). Buvo tremiami daugiausia šviesūs ūkininkai, inteligentai, organizacijų veikėjai, mokytojai, profesoriai. Suminti, nuo šeimų atskirti ir išvežti į SSRS šiaurės ir rytų rajonų lagerius buvęs Lietuvos Respublikos prezidentas Aleksandras Stulginskis, buvęs ministras pirmininkas Pranas Dovydaitis, buvę ministrai: finansų — Jonas Sutekus, krašto apsaugos — Juozas Papečkys, susisiekimo — Jonas Masiliūnas, Jokūbas Stanišauskis, Benediktas Tomaševičius, švietimo — Kazimieras Jankantas, Konstantinas Šakenis, Juozas Tonkūnas, teisingumo — Stasys Šilingas, Aleksandras Žilinskas, už-

sienio reikalų — Voldemaras Čarneckis, vidaus reikalų — Antanas Endziulaitis, Zigmas Starkus. Klastingai suimti generolai — Zenonas Gerulaitis, Jonas Juodišius, Kazys Sprangauskas, Stasys Žilys. Į lagerius išvežta ir spaudos darbuotojų bei žurnalistų (Kazys Dausa, Valentinas Gustainis, Balys Žygelis), mokslininkų (Izidorius Tamošaitis, Vincas Vilkaitis), daug kitų profesijų žmonių. Daug jų mirė nepakeldami sunkių vergovės sąlygų, bado ir ligų suvarginti. Sakoma, kad tik pusė ištremtųjų grįžo į Lietuvą, kur komunistų valdžia dažnai neleido į gimtines sugrįžti. Gal todėl nežinomo autoriaus eilėraštis — daina ir sako: „Šalie gimtoji Lietuva, // Ar tavęs nemylėjom? Bet, kad neliks mums vietos čia, / mes niekad netikėjom!“ Dar prieš paskaitėle Raminta Vilkenė padalijo klausytojams „Ešelonų broliai, ešelonų sesės“ dainos tekstus. Abejojau, ar žinosim melodiją. Su pirmu žodžiu dauguma pradėjo dainuoti, nes buvo dar Lietuvoje dainuotos „Jau ruduo atėjo, ir vėl liūdno dienos, mažas piemenėlis rageliu skardens“ melodija. Iš penkių posmų noriu pasidalinti su skaitytojais pirmu ir paskutiniu posmu:

Ešelonų broliai, ešelonų sesės, / Niekam neišdavę mūsų Lietuvos.

Lageriuos kalėjė, tremtyje kalėjė, / Žuvę už tėvynę svetimuos kraštuos.

Ešelonų broliai, sesės, / Lietuvos vargdieniai, dvasios milžinai.

Žinom ir žinosim, mirdami kartosim: / Lietuva—tėvynė mūsų amžinai.

Baigus dainą, tylos minute buvo pagerbti visi tremtyse mirusieji Lietuvos žmonės.

Pr. Zaranka

SOUTHFIELD, MI

PENSININKŲ VAIŠĖS

Taip buvo reklamuojamas pavasarinis Dievo Apvaizdos lietuvių parapijos 55 + pagyvenusių vidurdienuis susibūrimas švento Antano dieną.

Ant stalų raudonavo gelės, aukščiau pakeltas geltonavo raguolis. Parapijos Krikščioniškos tarnybos komiteto vardu linksmai pasveikino Dalia Navasaitienė, pasidžiaugdama ne tik dalyvių skaičiumi, bet ir jų klusnumu. Esą, taip jos namuose nei vyras, nei katinas neklauso.

Iš Dalios išgirdom ir tokių susitikimų istoriją. Danutė Jankienė prieš 8 metus pradėjo moterų našlių susitikimus, greit išprašė ir vyrai našliai, o nuo 2000-ųjų jau priimami ir nenašlaujantieji. Iki šios dienos įvairias programas organizuodavo ir vedavo Danutė Jankienė, šiuo metu iš komiteto pasitraukusi. Tikekim, kad ne visam laikui.

Kaip visada, visi susirinkusieji pasirašė 4-5 sveikinimų ir linkėjimų kortelese sergantiems. Buvo pasimelsta už neseniai mirusias Oną Rukštelienę ir Stasę Bliūdžiuvienę.

Kunigui Ričardui Repšui visus palaiminus, valgem skaniai paruoštus pietus, užsigerdami vynu, kuri dosniai padovanojo Algis Zaparackas tėvo Antano vardinių progą.

Tėvas Zaparackas buvo atvykęs su žmona iš Čikagos ir džiaugėsi kartu su mumis Algio ir dukros Žibutės (atsiuntusios raguolį) nuoširdumu.

Ne mažesnė dovana buvo Ramintos Vilkenės padėklamuota žemaitiškai „tragiška“ istorija apie Vaškį Ontę, „kurs tep išemilėjis dondiste, kad leida ištraukti kėkvėną dontį...“ Nors Raminta kuklinosi, kad nesanti Kochanskytė, bet jos žemaitiškas liežuvis buvo neprastelis.

Tarp susirinkusių buvo dar du Antanai: Osteika ir Pesys. Visiems trims pakelem taures ir sugiedojom Br. Budriūno „Valio, valio, valio, ilgiausių metų jums valio!“

Džiaugsmus dar pasaldinom lelais su braškėmis ir raguoliu, padainavom: „Šeimininkėms ačiū, ačiū, kad vaišino mus kaip svečią“. O didžiosios virėjos ir kepečos jau per visą aštuonmetį buvo ir tebėra Elenutė Alkuvienė ir Izabelė Korsakienė, su būriu talkininkių, kurių, man atleiskite, visų nebesugebėčiau išvardinti. Tik negaliu nepaminėti Jurgio Idzelio, kuris dirba vienas už visus vyrus ir jam joks darbas nesunkus! Ačiū visiems už šaunias Antanines!

Pr. Zaranka

LOS ANGELES, CA

BIRŽELIO TRĖMIMŲ MINĖJIMAS

Amerikos Lietuvių tarybos Los Angeles skyriaus iniciatyva, vadovaujant jos pirmininkui Albinui Markevičiui, š.m. birželio 18 d., dalyvaujant estams ir latviams, buvo suruoštas bendras tragiškų trėmimų minėjimas lietuvių parapijos salėje.

Iškilmingas šv. Mišias už gyvus ir mirusius tremtinius aukojų parapijos kunigai, kartu su jais meldėsi Latvijos ir Estijos liuteronų kunigai.

Sovietinio genocido ir terorizmo aukomis 1940-1958 m. tapo tūkstantčiai Lietuvos, Latvijos ir Estijos gyventojų. Los Angeles lietuviai šių tragiškų, prieš 66 metus įvykusių įvykių minėjimo metu užpildė visą parapijos salę. Visos surinktos aukos buvo paskirtos paminklui nuo komunizmo nukentėjusiems, kuris bus pastatytas Washington, DC.

Minėjimą pradėjo solistė Janina

Čekanauskienė Amerikos himnu. Maldą minėjimo įvadui sukalbėjo parapijos klebonas Stanislovas Anužis. Minėjimo programai vadovavo Kostas Reivydas.

Sveikino Estijos, Latvijos ir Lietuvos garbės konsulai.

Lietuvių choro dainos ir pianisto Rudolfo Budgino muzika praturtino šios iškilmingos dienos programą.

Baigiamąjį žodį ir padėką tarė Amerikos Lietuvių tarybos Los Angeles skyriaus pirmininkas Albinas Markevičius.

Paskutinis šios dienos įvykio punktas — tai ALTo skyriaus surengti dalyviams pietūs, už kuriuos salės dalyvių aukos padės pastatyti komunizmo aukoms paminklą Amerikos sostinėje Washington, DC.

Vytautas Šeštokas

KANADA

Kanados lietuvių žurnalistų sąjunga išleido Broniaus Stundžios knygą „Jūrų suviloti“. Tai knyga, skatinanti jaunimą domėtis jūrų tarnybomis.

Lietuvos policijos gen. komisaro pavaduotojas Kęstutis Lancinskas ir Lietuvos gen. prokuroro pavaduotojas Gintaras Jasaitis lankosi Toronto policijos pakviesti susipažinti su Kanados policijos bendradarbiavimo projektu. Juos globojo kanadietis Ted Price ir serž. J. Gataveckas su OPP serž. A. Malinausku.

Toronto liet. Prisikėlimo kredito

bankelis jau sėkmingai gyvuoja daugiau kaip 40 metų. Tai viena dosniausių finansinių institucijų, skirta įvairiems lietuvių reikalams. Šis bankelis suteikė stipendijas dešimčiai studentų. Gale metų taupytojams ir skolininkams grąžino 12 procentų. Bankelis turi du skyrius ir veikia visas septynias dienas, tad žmonės, atvykę į pamaldas parapijoje, gali susitvarkyti finansinius reikalus. Nemokama mašinoms pasistatyti vieta ir malonus lietuviškas aptarnavimas.

Stasys Prakapas

Dainų šventėje dalyvavo LR Seimo narė Ona Valiukevičiūtė ir Laima Mogenienė. Nuotr. Indrė Tijiūnienė

Tai - Jūsų laikraštis

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

www.draugas.org

Neįvertinti komunistiniai nusikaltimai ...

Atkelta iš 3 psl.

pagal diametrą padarytos plonu laidu ar vinimi, siekiančios akį; daugybė mėlynių pilvo srityje, kairės rankos piršto pjautinė žaizda..."

Toliau akte detalizuojama, kas iš kūno buvo išplėsta, kokie kiti padaryti sužeidimai. Akta pasirašė MVD kalėjimo Nr. 1 skyriaus vedėja vyr. ltn. Lagoiskaja, chirurgas konsultantas Vorobjov, sanitarinės dalies viršininkas kpt. Kuzmin.

1957 m. lapkričio 29 tėvą sušaudė. Prieš nuteisiant, buvo žiauriai kankinta ir mano mama.

O jau buvo 1957-tieji metai. Kas gi buvo tie komunistiniai budeliai?

Mano tėvus išdavė Antanas Urbonas – KGB agentas, slapvvardis „Žinomas“. Tėvelio paieškai ir likvidavimui KGB skyrė itin daug dėmesio. Iš labiausiai kvalifikuotų KGB darbuotojų buvo sudaryta nuolat veikianti operatyvinė grupė. Vien tik 1956 m. (tėvų suėmimo metais) buvo užverbuota 30 agentų, iš naujo užmegztas ryšys su 20 agentų, anksčiau išbrauktų iš agentūrinio tinklo.

Archyviniai dokumentai rodo,

jog po išdavystės detalų suėmimo planą sudarė ir pasirašė KGB 4 valdybos 2 skyriaus viršininko pavaduotojas Dušanskis, po juo „Sutinku“ parašė KGB 4 valdybos viršininkas Abukauskas, o planą patvirtino KGB prie Ministrų Tarybos pirmininko pavaduotojas Martavičius. Paskirstę suėmimo akcijos vykdytojams dislokacijos vietas ir atitinkamus nurodymus, sau pasiliko: „... grupė, vadovaujama mjr. Abukausko iš 6 žmonių mašinoje GAZ-69 laukia Kampo g., maždaug už 200 m nuo agento namo, <...> grupė, vadovaujama mjr. Dušanskio iš 6 žmonių mašinoje GAZ-151 laukia Algirdo g. 300 m nuo agento namo. (Šaltinis: Lietuvos Valst., ypatingasis archyvas, Operatyvinių bylų fondas, byla 6656, t. 6).

LSSR KGB prie MT pirmininkas generolas – majoras K. Liaudis ataskaitoje KGB prie SSRS MT pirmininkui armijos generolui Serovui į Maskvą rašo: „kruopščiu ir kvalifikuotu darbu A. Ramanausko-Vanago paieškose ir suėmime pasižymėjo:

1. pulk. J. F. Sincin – laikrodis,
2. pulk. L. V. Martavičius – laikrodis,

3. mjr. J. S. Abukauskas – laikrodis,

4. mjr. N. N. Dušanskis – laikrodis,

5. mjr. J. S. Krugovcov,

6. kpt. G. P. Kolesnikov,

7. vyr. ltn. P. J. Petraitis,

8. mjr. N. I. Putvein,

9. ltn. I. B. Vorobjov,

10. jaun. ltn. D. J. Antanavičius,

11. serž. J. A. Srabikaitė,

12. serž. J. J. Petrulis".

„Prašu jus paskatinti“, – prašo K. Liaudis (LYVA, Op. b. f. b. 6656, t. 6).

Tai tik keli fragmentai iš mano tėvo bylos. Joje figūruoja daug komunistinių nusikaltėlių pavardžių.

Jau 13 metų mano tėvelio – partizanų vado Adolfo Ramanausko-Vanago – kankinimų ir nužudymo byla nesėkmingai tiriama prokuratūroje. Per tą laiką susikaupė tiek raštų ir atsirašinėjimų, kad šia tema būtų galima surengti atskirą konferenciją.

Išdavikas A. Urbonas per tuos ilgus metus, taip ir nesulaukęs nei teisinio savo išdavystės įvertinimo, nei pelnytų bausmės, prieš metus mirė.

Pacituosiu paskutinį prokuratūros atsakymą dėl N. Dušanskio: „Šios kategorijos baudžiamųjų bylų ikiteisminio tyrimo sėkmė priklauso ne tik nuo tiriančiųjų iniciatyvos, požiūrio, kruopštumo ir kitų subjektyvių veiksmų. <...> Izraelio valstybės atsisakymas suteikti teisinę pa-

galbą, apklausti arba išduoti įtariamąjį Lietuvos Generalinei prokuratūrai baudžiamojo byloje Nr. 09-2-049-05 dėl LLKS prezidiumo ir visų ginkluotųjų pajėgų vado Adolfo Ramanausko-Vanago sužalojimo 1956 10 12 Vilniaus KGB kalėjime ir NKVD-MGB-KGB pareigūno Nachmano Dušanskio nusikalstamos veiklos sovietų okupuotoje Lietuvoje taip pat nulėmė, kad be itin reikšmingų ikiteisminiam tyrimui duomenų ir be paties įtariamojo N. Dušanskio šios baudžiamosios bylos ikiteisminio tyrimo atlikimas tampa realiai neįmanomas".

Taigi mano šeimos tragedijos pavyzdys – lieka teisiškai neįvertinti komunistiniai nusikaltėliai. Teisiškai neįvertinta, nepasmerkta niekšybė visada gali atgimti. Ir tai jau ne praeities nuoskaudos, tai nerimas dėl ateities Lietuvos.

Didelių nerimą kelia ir tai, kad Lietuvos Respublikos Seimo priimtu archyvų įstatymu Nr. 9-2084 Lietuva išpareigoja saugoti SSRS – svetimos valstybės – dabar jau nebeegzistuojančios baudžiamosios struktūros paslaptis.

Demokratija negali būti statoma ant sovietinių nusikaltimų pamato. Todėl ir siekiame, kad komunizmo nusikaltimai būtų teisiškai įvertinti, viešai paskelbti ir pasmerkti, kad jie niekada neturėtų galimybės atgimti jokiais formomis.

Sulėkę kareiviai labai žiauriai jį nužudė ir, įvertę į bulvių duobę, užkasė. Onutė Žuromskienė pradžioje, pasislėpusi ant aukšto, atidžiai klausėsi, kas vyksta apačioj. Kai šūviams apsilus rusai ten iškrėtė visas patalpas ir beliko tik aukštas, ji pro skylę lubose išokus į pirtį pasislėpė. Kada baudėjai, išnaršę visą pastatą, suvarė sovchozo žmones ardyti bunkerį, Onutė išimaišė tarp jų ir taip tuo tarpu išliko. Išliko ir vaikelis. Laimė, kad tą pavasarį, padažnėjus kratoms gretimose apylinkėse, Žuromskiai jį išvežė pas senelius. Onutės tėvai jį ir užaugino, nes, nepraėjus nė metams, Onutė pakliuvo į KGB nagus. Ją ištrėmė į Mordoviją. Lageryuose ji kalėjo 15 metų. Dabar gyvena Šeduvoje. Šios dienos šventėje ji dalyvauja.

Nuo Vadaktelių bažnyčios iki Baibokų kaimo kapinių veda vingiuojantis siauras keletas kilometrų kelelis. Štai, prieš atvykstančius veriasi tolimoje dunksančių miškų įreiminta plynė ir tamsios žalumos lopinėlis vidury – kaimo kapinaitės. Priekyje žvilgsnis atsitenkia į tysantį didžiulį akmenį su iškaltu užrašu – Baibokų kaimas. Kadaise čia buvo pasibarsčiusios, žaluma, gėlynais pasirėdžiusios, daugiausia vidutinių sodybos. Su gandrulizdžiais, gandrais danguje. Švytravo daugelio čia šiandien suplaukusių jaunystė. Tvyrojo senelių išmintis ir tradicija persisunkęs gyvenimo būdas. Nieko neliko.

Tačiau atėjūnams siaubiant kraštą, žudant, tremiant gyventojus, nusėsti į ištuštintas jaukias gūžtas nepavyko, kaip kad Prūsijoje, Latvijoje, kur jie iš nustumtos Rusijos taip greit prisistatydavo, kad rasdavo dar šiltas bulves ant šeimininkų stalo. Lietuvos kaime veikė miško įstatymai. Kai pirmaisiais pokario metais vienoj kitoj vietoj bandė įsikurti rusų šeimos, joms buvo miško įsakymu tuoj pat dingti, išpėjant kas jų laukia nepaklusus. Dingo ir kitiems nebekilo noras dangintis iš badaujančios Rusijos į tuštėjantį Lietuvos kaimą. Į tokias vietas, kaip Baibokai, kur jautėsi stiprus pasipriešinimas okupacijai, jie net neketino keltis. „Trimito“ būrys ir saviškiams nurodydavo kam ir kurioj sodyboj galima apsigyventi.

Miesteliuose atėjūnui irgi nebuvo saugu. Štai Krekenavoje jiems vieną naktį teko šauktis garnizoną iš Panevėžio, kai „Trimito“ būrys čia ėmėsi tvarkyti reikalus.

Kelelis vingiuodamas kerta ištuštėjusį, lygų, varpučių užėjusį lauką. Ne vienas čia šiandien pro automobilio langą bando išvelgti vaikystės takus, gegužinių aikšteles, kur anuomet armonikos garsai iki padangės pametėdavo. Kur atgaiva, palaima, rodes, oras buvo pritvinkęs. Ir paskutinį gimtojo

KAI ATĖJO LAUKTOJI DIENA

(Pagal partizano Vinco Grinkaus prisiminimus ir žvilgsnį iš šalies)

IRENA R. VIDŽIŪNIENĖ

Nr. 6

kaimo blyksnį, kai staiga, brutaliai nuo jo atplėstas, ištumtas su keliais ryšuliais į sunkvežimio kėbulą, ginkluotų grobikų apsuptas tolo nuo jo į nežinią. Vinco seserį čia sučiupę išvežė be jokio ryšulio, basą, tik su suknete.

Partizanams šitoje plyneje kryžiuosį lenktynių su mirtimi trasos. Pradžioje, kol dar kaimas buvo nenusiaubtas, tais laikais jie grįždavo pas saviškius. Visą gaudavo iš namų. Juos pamaitindavo, apskalbdavo. Vėliau reikėjo patiems manytis. Daugiausia pasitarnavo šitame rajone, nuo Naujamiesčio iki Krekenavos palei Nevėžį nusidriekusi, sovchozais paverstų dvarų virtinė. Būrys ėmėsi juos „šukuoti“. Kai kurie ūkių direktoriai stengėsi sudaryti „nepuolimo sutartį“ už tam tikrą honorarą. Kiti išgudrino kviesti partizanus, kad šiemis nusavinus tai, kas reikalinga, ūkio darbininkai po to iki aušros galėtų vos ne visą gerą išsidalinti partizanų sąskaita. Daugelis sovchozų net kiaulių nebelaikė – neverta, miškiniai nusavins. Tačiau šie retino ir sovchozų karvių bandas. Mat jiems didelė bėda buvo batai. Visą laiką šlapi greit nusiėmėdavo, pūdavo. Per metus mažiausiai kiekvienam reikėdavo dviejų porų. Jie turėjo žmogų, kuris į Šiaulius pristatydavo karvių odas, o iš ten atveždavo paruoštą batams medžiagą. Batsiuvių tada kaime netrūko.

Vieną šaltą gilią žiemą partizanai nusavino sovchozo dvejus roges, po porą arklių ir beveik ištisai gyveno ant rogių. Rogėse po 10 vyrų. Savaitė vienas miške, savaitė kitam. Rogėse miegojo, čia ir ugnelė ruseno. Pedų miškuose nėra – vadinasi, ir „banditų“ nėra. Kiek čia visko būta! Bet štai čia pat eglaičių žaliom skarom dangstoma vos juntama pakylumėlė pasirinkta kadaise aplinkinių amžinam poilsiui.

Iš automobilių pasipila iškilmės dalyviai. Dažnas su vaikais, anūkais. Kad šie išgirstų, išvytų, pajustų, kokia kaina atgaunama laisvė. Kad ją brangintų, saugotų, gintų. Bet kuris po daugelio

metų susitinka su artimu, brangiu žmogum, kadais buvusi kaimynu. Taip, dar prieš iškilmės pradžią besitelkiančius apėmė palaimingas nusiteikimas. Palaima atsispindėjo kukliai minioje išimaišiusio Vinco veide. Ir tai išreiškė: Štai mes visi kartu po laisvos tėviškos dangum, didvyriškos kovos prieš tironiją dalyviai ir pagalbininkai, savaiminio, lemtingu momentu subėgančio pasipriešinimo okupantui fronto žmonės. Gyvieji ir žuvusieji.

Akimirkiniu prie paminklo laisvės gynėjams iškilo ir lengvai vėlyje suvilnijo trispalvės, prigludo ažuolų vainikų pynės, gražiausios darželių gėlės. Pro eglų šakas prasibrovęs saulės spindulių pluoštas nušvietė paminklo užrašą:

Juozas Gauranskis – 1944-1948 – žuvęs;

Kazys Gauranskis – 1944-1946 – žuvęs;

Vincas Grinkus – 1944-1948;

Jonas Kudokas – 1944-1945 – žuvęs;

Kostas Kudokas – 1948-1952 – žuvęs;

Juozas Kudokas – 1944-1945 – žuvęs;

Adolfas Mužas – 1944-1945 – žuvęs;

Juozas Mužas – 1944-1947 – žuvęs;

Petras Zdanauskas – 1944-1945 – žuvęs.

Ir 1918-1919-jų metų kovų už Lietuvos nepriklausomybę dalyviai, kilę iš šio kaimo:

Vincas Akilaitis – 1918-1920;

Kostas Danilevičius – 1918-1920.

Amžina jums garbė... byloje tylos, susikaupimo minutė. Ir jums, „Trimito“ būrio ryšininkės – Aleksandra Žitkevičiūtė, Urbelyte, Stankevičiūtė, Adomaitytės, Liucija ir Onutė Jutelytės, ir daugeliui kitų, tada jaunų, drąsių, pasišventusių. Ir jums, pasiaukojančiai globojusiems ir gydyjusiems partizanus. Visiems, kurie, skatinami asmeninės atsakomybės jausmo už tautą ir valstybę, prireikus savaime išiliedavot į pasipriešinimo okupantui frontą, kuriems čia šiandien atstovauja Onutė Žuromskienė. Amžina garbė šiam gabalėliui Lietuvos žemės, išugdžiusiam didvyrius.

Tą sauletoją popietę atmintis šuoliavo po visą partizaninio karo dešimtmetį. Prisiminta, kaip kovų liepsnoj pleškėjo jaunystės, ir kaip čia pat kritusių vietoj stėjo kiti, ir dar karštesnė virė kova prieš pavergėją, ir dar plačiau žiro jos kibirkštys po visą kraštą. Kaip vėliau per ištisus dešimtmečius okupantas nepajėgė tų kovų liepsnos, žadinusios laisvės troškulių, užgniaužti, išplėsti iš tautos dvasios, ištrinti iš atminties. Ji ruseno mokyklos suole ir kiekvieną Vasario 16-tą tai šen, tai ten plūptelėdavo. Tiek sostinės, tiek atkampaus kaimo mokykloje, duodama save pajusti.

Bus daugiau.

Kernavė stebino alaus sriuba

Gyvosios archeologijos dienos Kernavėje.

Aliaus Koroliovo (ELTA) nuotr.

Kernavė, liepos 10 d. (ELTA) — Žvangant viduramžių riterių ginklams, kvepiant sriubai ir žolelių antpilams, liepos 6 — 8 dienomis jau aštuntą kartą vyko tarptautinis eksperimentinės archeologijos festivalis „Gyvosios archeologijos dienos Kernavėje“.

Ant Kernavės Pilies kalno pilialkalnio ir Pajautos slėnyje susirinkę daugiau nei 300 šventės dalyvių iš Lietuvos, Lenkijos, Latvijos, Vokietijos, Prancūzijos, Baltarusijos, Rusijos demonstravo viduramžių Europos tradicinius amatus, lankytojai girdėjo gyvai atliekamą viduramžių muziką, stebėjo senovines riterių kovas. Prastėta tradicija amatus pristatinėti atskirų genčių kiemais — galima buvo pamatyti bavarų, žiemgalių, krivičių, kuršių genčių kiemus.

Festivalio lankytojai domėjosi ne tik senoviniais amatais bei žaidimais, bet ir čia pat verdama alaus sriuba. Ją verdantis aludaris iš Dusetų Ra-

mūnas Čižas pasakojo, kad šios sriubos receptas atsirado 1863 metais.

Tie, kurių alaus sriuba nedomi, galėjo paragauti pagal viduramžių receptą gaminamos lešų ir šoninės sriubos.

Ankstyvųjų viduramžių technologijomis remdamiesi Vokietijos atstovai iš Muenchen gamino stiklo karoliukus. Amatininkai pasakoja, kad toks gamybos būdas atrastas dar V—VII amžiuje. Pagal panašią technologiją, žarijose išlydant stiklą ir suformuojant karoliukus, papuošalus gamina ir lietuviai.

Išalkusieji galėjo paragauti autentiškai keptos viduramžių duonos iš ruginių miltų ir vandens. Šalia alkoholiniais gėrimais iš 27 žolelių ir prieskonių šventės svečius vaišino Lietuvos medicinos ir farmacijos istorijos muziejaus darbuotojai. Jie stebino ir tikromis džiovintomis rūpūžėmis, iš kurių buvo gaminami antpilai, gydantys gerklės ligas.

V. Ušackas dirbs D. Britanijoje

Vilnius, liepos 10 d. (BNS) — Lietuvos ambasadorius JAV Vygandas Ušackas bus skiriamas vadovauti Lietuvos ambasada Didžiojoje Britanijoje. Trečiądienį vyksiančiame Vyriausybės posėdyje ketinama priimti nutarimą dėl Aurimo Tauranto atšaukimo iš Lietuvos nepaprastojo ir įgaliojoto ambasadoriaus Didžiojoje Britanijoje ir Šiaurės Airijoje pareigų. Iš ambasadoriaus pareigų diplomatas atšaukiamas pasibaigus kadencijai.

Naujuoju Lietuvos ambasadoriumi Didžiojoje Britanijoje ketinama skirti V. Ušacką, prieš tai priėmus nu-

tarimą dėl jo atšaukimo iš Lietuvos ambasadoriaus JAV ir Meksikai pareigų. Iš šių pareigų V. Ušackas bus atšaukiamas pasibaigus kadencijai.

Lietuvos diplomatinį atstovą užsienio valstybėje, gavus tos užsienio valstybės sutikimą priimti, Vyriausybės teikimu skiria prezidentas.

Taip pat Vyriausybė ketina priimti nutarimą dėl Astos Skaistgirytės—Liauškienės skyrimo Lietuvos nepaprastąja ir įgaliojama ambasadora Izraelyje. A. Skaistgirytė—Liauškienė iki šiol vadovavo Užsienio reikalų ministerijos Personalo departamentui.

SPORTAS

* **Geriausiu sekmadienį Vokietijoje pasibaigusio planetos futbolo pirmenybių žaidėjų turnyre** akredituoti žurnalistai išrinko pasaulio vicečempionės Prancūzijos rinktinės kapitoną Zinedine Zidane. Sekmadienio finalinėse rungtynėse su Italijos komanda, kurias prancūzai pralaimėjo 3:5 po 11 m baudinių serijos, Z. Zidane rungtynių pradžioje (7 min.) realizavo 11 m baudinį, pelnęs savo trečiąjį įvartį šiame turnyre. Tačiau per antrąjį pratęsimo kėlinį Z. Zidane už smūgį galva varžovui į krūtinę buvo pašalintas iš aikštės. „Garbingo žaidimo“ (Fair Play) prizą pasidalijo Brazilijos bei Ispanijos vie-

buvo pripažintas geriausiu čempionato Vokietijoje vartininku. Rezultatyviausio futbolininko — 5 įvarčiai — prizas atiteko bronzos medalius pirmenybėse iškovojuosios Vokietijos rinktinės puolėjui Miroslav Klose.

* **Čekijoje pasibaigusiame baidarių ir kanojų čempionate keturis medalių kompleksus** iškovojo Lietuvos atstovai. Lietuvos baidarininkų dvivietė — Egidijus Balčiūnas ir Alvydas Duonėla — sidabrą pelnė 200 m distancijoje, sidabras 200 m nuotolyje dvivietė kanoja atiteko ir Raimundui Labuckui su Tomu Gadeikiu. Bronzos apdovanojimą vienviečių baidarių kategorijoje taip

Vilniuje — UNESCO komisijos posėdis

Atkelta iš 1 psl.

panašus projektas, leisiantis ateities kartoms išsaugoti mūsų protėvių pasiekimus ir gamtos dovanas.

Kalbėdamas Vilniaus operos ir baleto teatre susirinkusiems svečiams, prezidentas V. Adamkus priminė, kad UNESCO pasaulio paveldo sąraše yra ir keturi Lietuvos objektai — Vilniaus senamiestis, Kuršių nerijos kraštovaizdis, Kernavės archeologinė vietovė bei Struvės geodezinis lankas.

„Saugodami juos, mes susiduriame su tomis pačiomis problemomis, kurios aktualios ir daugeliui kitų pasaulio valstybių — nuolat tenka spręsti dilemą, kaip suderinti verslo, investicijų poreikius su paveldo apsaugos reikalavimais, kaip surasti tiesiausią kelią į subalansuotą plėtrą. Pasitaiko ir suklysti, bet bandome iš tų klaidų mokytis ir jas taisyti“, — sakė valstybės vadovas ir džiaugėsi, kad Lietuvos visuomeninės bendruomenės bei organizacijos vis aktyviau stebi, kaip sparčiai auganti šalies ekonomika veikia paveldą ir aktyviai reiškia savo poziciją dėl jų nuomone, ne visai tinkamų veiksmų UNESCO pasaulio paveldo objektuose.

Prezidentas V. Adamkus pažymėjo, kad Lietuvai yra labai svarbi neseniai įsigaliojusi Nematerialaus paveldo apsaugos konvencija. „Didžiuojamės, kad net du Lietuvos nematerialaus paveldo šedevrai yra Žmonijos žodinio ir nematerialaus

kultūros paveldo sąraše — tai kryždirbystė ir kryžių simbolika bei dainų švenčių tradicija ir simbolika — kartu su Estija ir Latvija. Dabar abiejų komitetų laukia naujas — partnerystės ir bendradarbiavimo etapas ir nauji uždaviniai“, — sakė Lietuvos prezidentas ir palinkėjo 30-osios UNESCO Pasaulio paveldo komiteto sesijos dalyviams ne tik sėkmingo darbo, bet ir pamatyti Lietuvos kultūros bei gamtos grožį, susitikti su Lietuvos žmonėmis.

Šeštadienį prezidentas V. Adamkus taip pat priėmė UNESCO generalinį direktorių Koichiro Matsuura, su kuriuo aptarė paveldo apsaugos aktualijas bei prasidedančią Pasaulio paveldo komiteto sesiją.

Visą savaitę Vilniuje vyksiančioje sesijoje bus siūloma į UNESCO Pasaulio paveldo sąrašą įtraukti 37 naujus objektus. Metinėje sesijoje komitetas peržiūrės 27 kultūros, aštuonis gamtos, du mišrius ir tris nematerialaus žmonijos paveldo objektus, kuriuos pateikė 30 pasaulio šalių. Naujų paveldo objektų iš Lietuvos šįmet sesijai nėra pateikta.

Šiuo metu UNESCO Pasaulio kultūros ir gamtos paveldo apsaugos konvencija, prie kurios yra prisijungusios 182 šalys, saugo 812 ypatingos vertės objektų, iš jų 628 — kultūros, 160 — gamtos ir 24 mišrius objektus 137 šalyse.

Pasaulio paveldo komitetui 2006 m. pirmininkauja Lietuva.

A. Kubilius: Vyriausybės sudėtį reikės...

Atkelta iš 1 psl.

ministro postą gali būti deleguotas liberalcentristas, Seimo narys Raimundas Šukys.

Anot A. Kubiliaus, opozicijoje liekantys konservatoriai ketina nesutikti su centro kairiųjų Vyriausybės programa, tačiau leis ją patvirtinti. Analogiškai esą žada elgtis ir anksčiau valdančiąjai daugumai priklausę socialliberalai. Parlamentaras spėjo, kad Darbo partija, vieningai pritarusi Gedimino Kirkilo kandidatūrai į ministro pirmininko postą, balsuos prieš jo vadovaujamo ministrų kabineto programą.

„Balsuojančių ‘už’ ir ‘prieš’ bus apylygiai. Programos patvirtinimas gali būti su pakankamai didele tebe liekančia intriga“, — prognozavo A.

Kubilius.

Kartu jis priminė, kad socialdemokratai, pasirūpinę užsitikrinti pakankamą parlamentarų paramą jų kandidatui į premjerus, tarytum pamiršo susitarti dėl Seimo pirmininko posto. Todėl ateityje esą gali kilti grėsmė, kad Pilietinės demokratijos partijos vadovas Viktoras Muntianas šių pareigų gali netekti.

„Mes kol kas jokių planų šitoje srityje nekuriamo. Tačiau socialdemokratų abejingumas gali būti nestabilumų šaltinis“, — kalbėjo jis.

Kaip tvirtino Socialdemokratų frakcijos seniūnas Juozas Olekas, susitarimuose buvo įrašoma tik tai, kokių postų galės tikėtis opozicija. Parlamento vadovo pareigas esą kaip ir iki šiol galės eiti V. Muntianas.

G. Kirkilas diplomatinės mokėsi iš žurnalistų

Vilnius, liepos 10 d. (BNS) — Paskirtasis premjeras Gediminas Kirkilas nebėga nuo žiniasklaidos atstovų nei šiuo metu, nei dirbdamas Seimo nariu, nei krašto apsaugos ministru, nei eidamas kitas pareigas. Kur jis išmoko tokių vakarietiško politiko manierų?

Žurnalas „Ekstra“ aptiko nuslėptą trumpą, tačiau reikšmingą paskirtojo premjero gyvenimo tarpą, kai jis pats valgė žurnalistų duoną ir prašė interviu iš funkcionierių.

Niekur G. Kirkilo biografijoje neminama, kad būsimasis premjeras nuo 1991 metų lapkričio iki 1992-ųjų birželio pabaigos dirbo reporteriu Lietuvos vakarinio laikraščio „RVL“ redakcijoje.

Viename kabinete jo kolegos buvo dabartinis Seimo pirmininko pavaduotojas Česlovas Juršėnas, buvęs krašto apsaugos ministras Linas Linkevičius ir ne vienas šiandien garsus

simena, jog jau tada būsimasis Vyriausybės vadovas sugebėdavo diplomatiškai suderinti savo intelektualumą ir toleranciją su apskurumu.

Pastaraisiais metais dažnai pypkę pakšintis politikas tuomet, daugelio nuostabai, traukė brangių ir anuomet deficitinių cigarečių „Marlboro“ dūmus ir niekada neatsisakėdavęs pavaišinti savo kolegų. Redakcijos rūkaliai juokaudavo sakydami: „Einam užtraukti Kirkilo ‘Marlboro’“. Pakelio dažniausiai užtekėdavo tik iki pietų.

Kolegos prisimena ir dar vieną anekdotu tapusį atvejį. Tuometinė „RVL“ redaktorė Irena Tiškutė buvo ne juokais supykusi, kai G. Kirkilas bandė „prastumti“ į laikraštį savo „opusą“ — recenziją apie vieną Friedrich Nietzsche filosofinį veikalą, kuri tilpo vos į dešimtį frazių... Redaktorė pamanė, kad intelektualumu bei visupusišku apsiškaitymu

Pasaulio naujienos

(Remiantis AFP, Reuters, AP, Interfax, ITAR-TASS, BNS žinių agentūrų pranešimais)

galima saugiai atnaujinti jau kitą mėnesį.

RUSIJA

MASKVA

Pirmadienį, liepos 10-ąją, Rusijoje paskelbta gedulo diena. Šalis gedi lėktuvo katastrofos netoli Irkutsko, nusinešusios 131 žmogaus gyvybę, aukų. Rusijos prezidentas Vladimiras Putin pareiškė užuojautą žuvusiųjų giminiams ir artimiesiems ir pasirašė įsaką dėl gedulo dienos. Orlaivyje A-310, kuris skrido iš Maskvos į Irkutską, naujausiais duomenimis, buvo 203 žmonės. Nepaprastųjų situacijų ministerijos Sibiro regioninio centro duomenimis, žuvo 131 žmogus. Oficialus Generalinės prokuratūros atstovas pranešė, kad „nagrinėjamos visos galimos versijos, tarp jų įrenginių gedimas ir vadinas žmogaus veiksnys“.

ARTIMIEJI RYTAI

BAGHDAD

Vienas iš mažiau žinomų asmenų, teisiamų kartu su Saddam Hussein, pirmadienį pasirodė teisme dėl nusikaltimų žmoniškumui, kuriame gynyba turi reziumuoti savo argumentus. Atvedus žemesnio rango partijos „Baath“ pareigūną iš Dujail miesto Ali Daei, S. Hussein ir dar šeši teisiamieji, taip pat pagrindiniai gynybos advokatai salėje nepasirodė. Kol kas neaišku, ar jie neatėjo į teismo salę dėl protesto, ar dėl to, kad jiems nebuvo būtina dalyvauti teismo posėdyje. Teisėjas Raouf Abdul Rahman pradėjo posėdį užuojauta dėl praėjusį mėnesį nužudyto advokato Khamei al-Obaidi, tapusio jau trečiuoju gynybos komandos nariu, nužudytu nuo spalio mėnesio, kai prasidėjo teismas.

KARACHI

Pakistane netoli centrinio Multan miesto pirmadienį sudužus šios šalies oro linijų kompanijos „International Airlines“ lėktuvui, žuvo visi 45 juo skridę žmonės, pranešė vietos policijos viršininkas. Tarp keleivių buvo du aukštojo teismo teisėjai, vienas universiteto rektoriaus pavaduotojas ir du kariuomenės brigadininkai. Orlaivis veikiausiai sudužo dėl kokio techninio gedimo.

EUROPA

LONDONAS

Braškių rinkėjams iš Rytų Europos kai kuriuose britų ūkiuose mokamas vergiškas atlyginimas. Pavyzdžiui, viename ūkyje Pietryčių Anglijoje rinkėjams už 12 valandų dieną buvo mokami 2 JAV doleriai už valandą, pranešė specialųjį tyrimą surengęs televizijos kanalas „Sky News“. Rinkėjams, kurių didžioji dalis buvo atvykęliai iš Lenkijos, buvo mokama pagal surinktų braškių kokybę. Net jei darbuotojai nesurenka pakankamai vaisių, kad pasiektų minimalų 5,05 svaro (9.35 JAV dolerio) valandos užmokestį, darbdaviai privalo bet kuriuo atveju mokėti nustatytą valandos minimumą.

JAV

WASHINGTON, DC

Dar trys JAV kariai apkaltinti kovo mėnesį dalyvavę paauglės irakietės žaginime ir nužudyme, o prieš tai buvo nužudyti trys jos artimieji, pranešė JAV kariškiai. Dabar kaltinamųjų toje pačioje byloje yra keturi. Ketvirtasis karys šeštadienį buvo apkaltintas pareigos nevykdymu, nes nepranešė apie įvykdytą nusikaltimą, bet nusikaltime nedalyvavo. „Visi jie kaltinami susimokymu su buvusiu pirmosios klasės eiliniu Steven D. Green padaryti nusikaltimą“, — tvirtinama 101-osios desanto divizijos pranešime.

HOUSTON

Amerikos daugkartinio erdvėlaivio „Discovery“ termoizoliacijos sistema smarkiai nenukentėjo, todėl jis gali sugrįžti į Žemę, kaip numatyta, liepos 17 dieną, sekmadienį paskelbė JAV Nacionalinės aeronautikos ir kosmoso tyrimo administracijos (NASA) vadovybė. Kadangi pranešimai dėl erdvėlaivio išorinio kuro bako per startą praėjusią savaitę taip pat buvo palankūs, NASA dabar yra įsitikinusi, kad pagal daugkartinių erdvėlaivių programą Tarptautinės kosminės stoties (TKS) statybą bus

Lenkų dvyniai stveria valdžios vadeles

Lech (k) ir Jarosław Kaczyński.

AP nuotr.

Varšuva, liepos 10 d. („Reuters“/BNS) — Lenkijos konservatyviosios partijos vadovas Jarosław Kaczyński ir jo dvynys brolis, prezidentas Lech Kaczyński, išgarsėjo dar 1962 metais sukūrę pagrindinius vaidmenis populiariame filme „Apie du tokius, kurie pavogė mėnulį“ („O dwóch takich, co ukradli księżyc“).

Šeštadienį buvusios kino žvaigždutės ir antikomunistinio judėjimo veikėjai, nūnai jau sulaukę 57-erių, atsidūrė prie slenkščio, kurį peržengę suimtų į savo rankas visą pokomunistinės Lenkijos valdžią: Jarosław rengiasi atitiktis neturinčiam žingsniui — tapti kitu šios Europos Sąjungos (ES) šalies ministru pirmininku.

Jis pakeis partijos kolegą Kazimierz Marcinkiewicz — valdančiosios partijos „Įstatymas ir teisingumas“ nuosaikųjį jaunosios kartos vadovą, kuris pirmadienį atsistatydino oficialiai.

Jeigu parlamentas pritars Jarosław kandidatūrai, Lenkija taps vienu šalių pasaulyje, kurios prezidentūrai ir vyriausybei vadovaus identiški dvyniai — ištis gardus kšnelis humoristams, nors drūti, užsispyrę ir nuolat susiraukę politikai jau ir taip tapo jų taikiniu.

Kaczyński skiriamuoju ženklu seniai tapęs kovingas stilius, kai renkamasi viskas arba nieko, vienu metu jų pačių ir jų vadovaujamos tradicinių pažiūrų partijos vos neištrinė iš

politinio gyvenimo, tačiau per praėjusių metų rinkimus jie vėl pergalingai grįžo.

1962 metais sukurta filme, kuris vėl tapo itin populiarius, dvyniai vaidino angeliško veido, bet bjauruko būdo šviesiaplaukių brolius skarmalius. Viena epizode, kuris dabar keliauja po internetą, broliai kiti kitam sako, kad jeigu pavogtų mėnulį, daugiau jiems neberekėtų dirbti.

„Mes šiaip ar taip nepersidirbame“, — sako vienas. „Taip, bet dabar galėtume išvis nebedirbti“, — atšauna kitas.

Politiniame gyvenime jie pasirodė praėjusio amžiaus 9-ajame dešimtmetyje kaip profsąjungų judėjimo „Solidarumas“ aktyvistai. Žlugus komunizmui, ambicingi ir ryžtingai nusiteikę broliai tapo įtakingais užkulisiniais valdžios veikėjais.

1990 metais per pirmuosius laisvus Lenkijos prezidento rinkimus jie buvo varomoji jėga, atvedusi „Solidarumo“ didvyrį Lechą Valęsą į pergalę, bet netrukus su legendiniu vadovu susiriejo.

Dėl ginčų su politikos dešiniomis, iki praėjusio dešimtmečio vidurio broliai spėjo išgarsėti kaip žmonės, naikinantys tai, ką patys sukūrė. 1993 metais atliktame visuomenės nuomonės tyrime Jarosław buvo pavadintas „didžiausiu politikos bepročiu“. Lech teko antroji vieta.

V. Juščenko: Ukraina eis vakarietišku keliu

Kijevas, liepos 10 d. („Reuters“/BNS) — Ukraina toliau laikysis provakarietiško kurso nepaisant to, kad parlamente formuojama nauja prorusiška koalicija, pareiškė šalies prezidentas Viktor Juščenko.

Prieš dvi dienas iki šio V. Juščenko pareiškimo Ukrainos politinis vaizdas apsivertė aukštyne kojomis.

Ketvirtadienį įtakingas provakarietiškos „oranžinės“ koalicijos narys dezertyravo pas prorusiškas jėgas. Kitą dieną naujoji sąjunga pasirašė susitarimą formuoti naują daugumos koaliciją, kuri 450 deputatų turinčioje įstatymų leidžiamosiosje Aukščiausioje Radoje kontroliuos 240 vietų.

V. Juščenko sakė neteiksiąs naujosios koalicijos iškelto ministro pirmininko kandidatūros parlamentui tol, kol įstatymų leidžiamasis organas neišrinks jam priklausančių skirti teisėjų į šalies Konstitucinį Teismą.

Be aukščiausio Konstitucinio teismo Ukraina gyvena jau nuo pra-

ėjusių metų pabaigos. Parlamentarai atsisako paskirti jiems priklausantį trečdalį teisėjų baimindamiesi, kad V. Juščenko paprašys Teismo peržiūrėti konstitucines pataisas, sustiprinusias parlamento galias prezidento institucijos sąskaita.

Pasiteiravus, ką V. Juščenko darys, jei parlamentarai vėl nesutiks išjudinti Konstitucinio Teismo darbo, Prezidentūros sekretoriato vadovas Oleh Rybačuk sakė: „Tada, pavyzdžiui, prezidentas atsisakys pateikti parlamentui ministro pirmininko kandidatūrą, ir mūsų lauks nauji rinkimai“.

Naująją valdančiąją Ukrainos koaliciją sudaro Regionų partija, parlamente turinti 186 vietas, socialistai su 33 vietomis ir komunistai su 21 vieta. Kandidatų į ministrus pirminkus ji iškelė Regionų partijos vadovą Viktor Janukovič, kuris prezidento rinkimuose pralaimėjo V. Juščenko „oranžinę revoliuciją“.

ATLANTIC Express Corp.

1-800-775-SEND

www.atlanticexpresscorp.com

Ocean Freight

Krovinių gabenimas laivu į visas pasaulio šalis.

Auto Export

Automobilių pirkimas bei siuntimas į visas pasaulio šalis.

Small Packages

Smulkių siuntinių siuntimas bei pristatymas į namus Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje, Baltarusijoje bei Ukrainoje.

Air Freight

Krovinių gabenimas lėktuvu į visas pasaulio šalis.

Trucking

Krovinių pervežimas visoje Amerikoje.

8801 78th Ave Bridgeview, IL 60455 Tel. 1 708-599-9680

Fax. 1 708 599 9682 Tel. 1 800-775 7363

Mūsų daržai ir darželiai

Paruošė Žalianyktis

PRAŠAU PAGALBOS...

Gerb. Žalianyktis, nusipirkau seniai ieškomą augalą, bet nežinau, kaip su juo elgtis. Nežinau, nei kaip jis vadinamas. Prašau Jūsų pagalbos, kol dar jo nenukankinau. (Siunčiu nuotrauką, kad būtų lengviau išsiaiškinti.)

Kai nupirkau, tas mažiausias buvo bevystantis ir išjudintas žemėje. Persodinai į didelį vazoną, bet ir ten atrodė nelaimingas. Tada iškėlusį apžiūrėjau šaknis. Buvo daug negyvų — parudavusių, suvytusių. Bevalant kažkaip atplėšiau žievę prie šaknų ir pamaciau, kad po ja pilna baltų gyslų. Ar tai ir yra šaknys? Nuplėšiau daugiau žievės ir pasodinai. Dabar gražiai atsigavo ir klesti geriau už tas dvi didžiulias. Viena didžiųjų turėjo keturis kuokštus, bet du jau nudžiūvo. Kodėl? Per daug buvo? Kita turėjo ir tebeturi du.

Vandens pilu tikrai į indą, kuriame stovi vazonas. Kaip dažnai ir kiek vandens jiems reikia? Iš viršaus bijau laistyti, kad nesupūtų žievė. Ar gerai? Ar jiems reikia daug saulės? Malonėkite patarti „Mūsų daržai ir darželiai“ skyriuje. Būsiu dėkinga.

Salomėja Daulienė

Atsakymas. Nesuskaičiuočiau, kiek kartų Žalianyktis gauna laiškelį su prašymu: „Prašau pagalbos...“ Ne visuomet taip lengva atsakyti, kaip į S. Daulienės klausimus, juo labiau, kad ji kartu atsiuntė labai gerą augalo nuotrauką.

Angliškas augalo pavadinimas yra „Dracaena“ arba „Corn plant“ — jaunas augalas, kol jo kotas nesustambėja, „nesumedėja“, tikrai panašus į kukurūzą: tokie pat žali, ilgi, svyrantys lapai. Dracenų yra įvairių rūšių, bet visos jos priklauso *Liliaceae* (lelijinių) šeimai. Augalų tėvynė — atogrąžų Afrika. Pavadinimas kilęs iš graikiško žodžio *drakaina* (angl. „dragon's blood“) — slibino kraujas, mat iš vienos dracenos rūšies senovėje buvo gaminami raudoni dažai — lakas baldams.

Sakoma, kad jeigu joks kitas

augalas bute neauga, draceną visgi galima auginti, nes jai nereikia per daug saulės — geriausiai auga, kuomet yra pakankamai šviesos, bet netiesiai ant palangės arba visai arti lango, kur apšviečia (ypač rytinė ir pietinė) saulė, todėl šiuos augalus dažnai matome įvairiose įstaigose, parduotuvėse, viešbučių vestibuluose (kai kitą kartą užeisite į „Draugo“ administraciją, pastebėsite, kad prie stiklinių durų auga ir dracenų).

Kaip minėjau, dracenų yra daug rūšių. Kai kurios išilgai dryžuotais lapais, kai kurios vien žaliais, kaip ir Jūsiskė. Tad, manau, kad Jūsų augalas yra *Dracaena massangeana*, būtent ji ir yra tas, angliškai dažnai vadinamas „corn plant“.

Galite drąsiai augalą laistyti tiesiai į vazoną (kaip ir kitus augalus), bet tik tuomet, kai žemė jau atrodo sausoka, maždaug kas 5-6 dienos. Jeigu namuose labai sausa, galima laistyti ir truputį dažniau. Kai augalas liejamas, pilti tiek vandens, kad jo perteklius išbėgtų per skylutę vazono apačioje. Nelaikyti vandens pertekliaus inde po vazonu: jeigu per 1 valandą nesusigeria į žemę, jį reikia išpilti. Žiemą, kai oras labai sausas, galima dracenos lapus apipurkšti drungnu vandeniu. Jeigu kartais lapų galiukai atrodo apdžiūvę, juos galima nukirpti — tai augalui nieko nepadarys.

Ar žinojote, kad dracenos žydi? Žinoma, auginamos kanbaryje retai prazysta, bet gamtoje, jų pačių tėvynėje, kur išauga milžiniški medžiai, jie žydi kvepiančiomis žiedų kekėmis.

Gerai pasielgėte su tuo „mažuoju augaliuku“. Manau, kad ir du didieji ilgainiui atsigaus ir pradės tarpti. Duokite vasaros metu jiems bent kas 1-2 mėn. truputį tirpių trąšų (MiracleGro irgi gerai veikia, arba Fish emulsion). Jeigu dracena išauga per aukštą, galima ją nupjauti maždaug per vidurį (kotas kietas, medieną reikia pjauti aštriu peiliu arba pjūkleliu): iš jo po kelių savaičių išaugs naujos atžalos, o nupjautąją dalį galite įsodinti į žemę vazone (tik būtina laikyti visuomet drėgną) arba pamerkti į vandens indą — jis taip pat išsiaugins šaknis, kaip matėte prie to „mažoj“ augalo dalies.

Dracenas retai puola kenkėjai, tad galėsite savo augalą džiaugtis ilgai, ilgai, o kad tie didieji prastai auga, be abejo, dėl to, kad per mažai jiems vandens — vasaros metu reikia laistyti reguliariai. Sėkmės!

JUODIEJI SERBENTAI

Klausimas. Ar teisybė, kad Amerikoje negalima auginti juodųjų serbentų? Aš neseniai gavau kelias atžaleles (jau su šaknelėmis) ir labai norėčiau pasisodinti kieme. Jeigu prieš įstatymus — tuomet nesodinsiu.

Atsakymas. Tiesa, kad europietiškieji juodieji serbentai, angl. „Black currants“, lot. *Ribes nigrum*, kurį laiką Amerikoje buvo uždraus-

ti, nes ant jų dalį savo gyvenimo ciklo praleidžia tam tikras grybelis, angl. vadinamas „white pine blister rust“ („White pine“, lot. *Pinus Strobus*, liet. veimutinė pušis — yra viena naudingiausių pušų, vartojama medžio apdirbimo pramonėje), kuris vėliau persimeta į pušis ir jas sunaikina. Nepaisant, kad niekas nebesodino juodųjų serbentų, šios pušų rūdys neišnyko, todėl 1960 m. draudimas buvo atšauktas, motyvuojant tuo, kad šios šalies miškuose auga ir laukinių juodųjų serbentų, tad nelogiška uždrausti žmonėms jas auginti. Kadangi ne visose valstijose šis draudimas atšauktas,

serbentų ne pas visus daržininkus galima rasti. Lengviausia jų paieškoti kataloguose arba internete, o Jūs galite drąsiai tuos mažus kerečius pasisodinti savo kieme, tikrai niekas neateis areštuoti ar pabaudos surašyti. Beje, juodieji serbentai (jų uogos) yra labai geri vaistai nuo gerklės peršalimo, kvėpavimo takų sutrikimo ir kt. ligų.

VASARA VĖL SAUSA

Klausimas. Pernai Amerikos Vidurio vakarų rajone vasara buvo labai karšta ir sausa. Turėjau daug vargo, besistengdama kaip nors išlaikyti savo daugiametis augalus, o taip pat kelis vaismedžius ir vaistrūnius. Jau prasidėjo liepa, o lietaus šiame taip pat nedaug, nors dar didelių karščių nebuvo. Ką daryti, kad mano branginami augalai neišnyktų? Mano kieme yra priesmėlio žemė, tad vandenį sugeriu kaip kempinė ir, atrodo, niekad negana, nors laistau kasdien.

Atsakymas. Dar gerai, kad

Jūsų gyvenamoje vietoje nedraudžiama laistyti — kai kuriuose Čikagos priemiesčiuose vanduo sausa vasarą normuojamas, net ir pačiame mieste jau gauti perspėjimai, kad žmonės darželius ir vejas laistytų tik tam tikromis valandomis.

Vienintelė Jūsų išeitis: tarp augalų žemę padengti organinės kilmės danga, pvz., susmulkintais sausais, pernykščiais lapais, smulkių drožlių (medžių žievės — angl. „bark chips“) sluoksniu arba tam specialiai paruoštu mėšlu. Tai ne tik padės sulaikyti vandenį nuo greito išgaravimo, bet taip pat pagerins priesmėlio žemę, įmaišant daugiau organinių, maistingų medžiagų. Beje, tokia organinė danga tinka ne tik smėlėtai dirvai, bet ir priemoliui arba apskritai „sunkiai, kietai“ žemei. Geriausia, žemę padengti bent 2 colių gylio sluoksniu. Jį užpilti pavasari, kai augalai tik pasodinami, arba rudenį. Taip pat patariu rinktis augalus, kuriems nereikia tiek daug vandens, nes jie geriau laikysis smėlėtoje žemėje, ypač, kai karšta ir sausas oras.

PADĖKITE ATPAŽINTI

Klausimas. Draugės darže mažiau keistą augalą — aukštą, pūkuotais lapais, labai gražiais, kiek pomodoro žiedą primenančiais, skaisčiais mėlynais žiedais. Ji sako, kad tai prieskoninis augalas ir, be to, vaistazolė, bet vardo nežino (kažkas davė sėklų). Kai sutrini augalo lapą, kvapas kiek primena šviežią agurką. Man ne taip svarbu tie vaistai ar prieskoniniai, bet augalas tikrai patrauklus. Gal būtų įmanoma apie jį kiek sužinoti?

Atsakymas. Lietuviškai šis augalas vadinasi vaistinė agurklė (kai paminėjote jo žvaigždutės formos mėlynus žiedus ir agurkais kvepiančius lapus, visiškai aišku). Angl. „Borage“, lot. *Borago officinalis*. Augalas vienameitis, bet, jeigu leisite prinokti sėkloms, jis pats pasisės (agurklės sėklų nesunku gauti, žr. „Herb section“). Augalas tikrai patrauklus. Jo lapai dedami į salotas, o agurklių arbata vartojama širdies veikimui reguliuoti ir stiprinti, sergant kvėpavimo takų uždegimu, reumatu. Galima vartoti žalius arba džiovintus lapus.

SKELBIMAI

REIKALINGA

REIKALINGA LABAI KANTRI MOTERIS. galinti padėti prižiūrėti vaikus (2 m. ir 4 m.) ir tvarkyti namą. **REIKALAVIMAI** - vairuotojo teisės, būtina anglų kalba. Darbas Oak Park priemiestyje. \$12/h., 5 d. per savaitę. **Tel.: 708-254-2428, Simas Varnas**

Esthetician needed for Oak Park spa. Receptionist needed for Oak Park, Downers Grove and Batavia. Receptionist must speak English. Call 773-406-2953

Darbai reikalingi dažytojui, su darbo patirtimi. Būtina turėti mašiną. Pageidautina, kad kalbėtų rusiškai. Tel. 847-980-7887

Skelbimų skyriaus tel. 1-773-585-9500

Reikalingas kvalifikuotas paslaugų patarėjas dideliame autocentre. Privalo kalbėti angliškai ir lietuviškai, mokėti bendrauti. Pilnas darbo laikas, atostogos ir priemonos. **Fax. 708-599-8761, el. paštas: wilrae@comcast.net** Wilrae Inc. 9200 S. Harlem Ave. Bridgeview, IL

PASLAUGOS

STATE FARM INSURANCE AUTOMOBILIO, NAMŲ, SVEIKATOS IR GYVYBĖS DRAUDIMAS

Agentas Frank Zapolis (versle 49 metai) Off. Mgr. Aukšė S. Kane, Vilma Jarulienė, Virginija Smuikaitienė kalba lietuviškai.

FRANK ZAPOLIS 3208 1/2 West 95th St., Evergreen Park, IL 60805 Tel. 708-424-8654; 773-581-8654

MAŽI ŽINGSNIAI, BET JAU Į GERĄ PUSĘ

Pastaruoju metu Įsruties (Černiachovsko) lietuvių bendrija, kai kurios mokyklos ir atskiros lietuviškos šeimos vis daugiau dėmesio skiria lietuvių kalbai.

6-ojoje vidurinėje mokykloje lietuvių kalbos fakultatyvas veikia jau ne pirmi metai. Grupė mokinių, kurie lankė lietuvių kalbos fakultatyvą, jau baigė vidurinę ir mokslus tęsia kitose Rusijos mokyklose. Per lietuvių kalbos pamokėles susipažino su Lietuvos istorija, Mažosios Lietuvos lietuvių draugijos Čikagoje materialinės paramos dėka, pabuvojo Lietuvoje — Vilniuje, Trakuose, Karaliaučiuje, Donelaičio gimtinėje. Aktyviai dalyvavo Karaliaučiaus (Kaliningrado) srityje organizuotuose lietuviškuose renginiuose. Neišmoko jie labai gerai lietuvių kalbos, tačiau pagrindus turi. Ir jeigu bus noras, galės tobulinti žinias savarankiškai. Viskas priklauso nuo žmogaus norų, pasiryžimo išmokyti savo gimtąją kalbą.

Šiais metais lietuvių kalbos fakultatyvą lankė 16 pradinių klasių mokinių. Daugiausiai ketvirtokai. Mokėmės iš R. Skripkienės vadovėlio „Spindulėlis“. Dėkingi Tautinių mažumų ir išeivijos departamentui, kuris aprūpina vadovėliais ir pratimų sąsiuviniais. Ypač džiaugėsi, kad mokykloje yra lietuvių kalbos fakultatyvas lietuviškos šeimos.

Štai ką pasakoja lietuvė Krilova: „Taip susiklostė gyvenimo sąlygos, kad aš jau pusę amžiaus gyvenu Įsrutyje. Užauginau dukrą, kuri nemo-ka lietuviškai, bet anūkei aš padėsiu išmokyti lietuvių kalbą. Gal kada nors ji sugrįš į Lietuvą. Labai nu- džiugau, kai Aurelija, parėjusi iš mokyklos pasakė, kad lankys lietuvių kalbos fakultatyvą“.

Ir tikrai, močiutė padėjo mokyti anūkei. Namuose pradėjo kalbėti lietuviškai, aktyviai dalyvavo visuose

lietuviškuose renginiuose. Net į olimpiadą palydėjo Aurelija. Anūkė nenuvylė, ji olimpiadoje užėmė 3-ąją vietą, o meninio skaitymo konkurse 1-ąją.

Jaučiasi lietuviškų šeimų nuotikos, ypač vyresnių žmonių, — vaikystės dienų ilgesys, dvasinis ryšys su gimtine. Daugelis gyvena tėvynės rūpesčiais. Manau verti pasididžiavimo žmonės, kurie per pusę amžiaus svetimoje žemėje išsaugojo tautinę savimone, meilę tautiečiams.

Lietuviai labai pasiilgsta lietuviškos spaudos. Anksčiau kolegija gaudavo „Lietuvos ryto“ vieną egzempliorių — jį perskaitydavo lietuviai, pradžioje kolegijoje, vėliau laikraščius nunešdavome į bažnyčią. Dabar kažkodėl negaunam. Tenkinamės vietine spauda: „Gintaras“, „Aušra“, „Donelaičio žemė“, kurios taip pat mažai gauname (vos du, tris egzempliorius). Norėtume, kad daugiau lietuviškų laikraščių ir žurnalų pasiektų mūsų kraštą.

Mokslo metų užbaigimo šventę mes organizavome prie pedagoginės kolegijos naujai įsikūrusiame tautinių kalbų ir etnokultūros centre „Nadruva“, kuriam vadovauja A. Bartnikas. Skambėjo lietuviškos dainelės, eilėraščiai, žaidimai, atrakcionai. Prie šventinio stalo bandėm bendrauti lietuviškai. Visi buvo apdovanoti. Daugelis gavo lietuvių-rusų, rusų-lietuvių kalbų žodynėlius, pasikalbėjimo knygeles ir kitas dovanas. Dar moksleiviai pabuvojo ekskursijoje Karaliaučiuje.

6-osios vidurinės mokyklos direktorė, moksleiviai ir jų tėveliai dėkoja Mažosios Lietuvos lietuvių draugijai Čikagoje už suteiktą materialinę paramą.

A. Nikolajeva
Lietuvių kalbos mokytoja

MOKSLO METŲ UŽBAIGIMO ŠVENTĖ

Baigė žydėti sodai. Baigėsi ir mokslo metai. Baigėsi jie ir Ragainės 2-os vidurinės mokyklos mokiniams, lankantiems lietuvių kalbos užsiėmimus. Šis laikmetis sukvietė Ragainės 2-os vidurinės mokyklos mokinius apibendrinti ir aptarti lietuvių kalbos mokymosi 2005-2006 mokslo metų rezultatus.

Mokyt. J. Glinskis padėjo mokiniams už lankomumą, už gerą lietuvių kalbos mokymąsi, už šaunų pasirodymą lietuvių kalbos olimpiadoje, už dalyvavimą organizuojant mokykloje šventes ir renginius. Mokiniai buvo apdovanoti padėkos raštais, atminimo dovanėlėmis.

Mokyklos direktoriaus pavaduotoja padėjo mokiniams už gerą užsiėmimų lankymą, už pasiektus rezultatus. Mokiniams ir mokytojams ji linkėjo gero poilsio vasarą, o rudenį vėl susitikti mokykloje su lietuvių kalbos mokytojais ir siekti dar geresnių rezultatų.

Šia proga I–VIII klasių mokiniai kartu su mokytojais parengė mokslo metų pabaigai skirtą koncertą. Muzikos mokytojos Nadieždos Revia-kinos vadovaujami mokiniai grojo dūdelėmis, kanklėmis. Jie atliko kūrinius „Ant kalno karklai siūbavo“, „Plaukė žaselė“, įvairiais instrumen-

tais — „Polka“.

Mokytojų L. Chasijevos, V. Martišauskienės paruošti mokiniai deklamavo eiles apie Lietuvą, pavasarį, vasarą, gamtos grožį. Posmus palydėjo dainos „Vabalas“, „Aidėjo

girelė“, kurių išmokė muzikos mokytojas F. Alimas. O mokyt. L. Glinskienės pirmokėliai šauniai traukė lietuvių liaudies dainą „Pelėda“, skaitė eiles.

Šventė baigėsi. Mokiniai džiau-

gėsi dovanėlėmis, suvenyrais, o labiausiai būsima ekskursija po Mažąją Lietuvą, į kurią pakviesti geriausi mokyklos mokiniai.

Sofija Sokolova

Mokslo metų užbaigimo šventė Ragainės vidurinėje mokykloje.

Stuburo ir skausmo ligos

JONAS V. PRUNSKIS, MD
TERRI DALLAS PRUNSKIS, MD
MAUNAK V. RANA, MD
Illinois Pain Institute
Nugaros, sprando, galvos, sąnarių,
sužeidimų darbovietėje bei kitų vietų
skausmo diagnozės ir gydymo specialistai.
Elgin: 847-289-8822
McHenry: 815-363-9595
Eik Grove: 847-718-1212
www.illinoispain.com

Vidaus ligos

EDMUNDAS VIZNAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. Ste. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

Akių ligų specialistai

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
Akių ligos — chirurgija
150 E. Huron, Suite 1000
Chicago, IL 60611
Valandos pagal susitarimą
Tel. 312-337-1285

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

Širdies ir kraujagyslių ligos

GAILĖ SABALIAUSKAS, M.D.
KARDIOLOGĖ — ŠIRDIES LIGOS
Midwest Heart Specialists
15900 W. 127th St. Ste 200
Lemont, IL 60439
630-719-4799.
Priklauso Good Samaritan, Central DuPage,
Edward ir Elmhurst ligoninėms.

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

Dantų gydytojai

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuvams sutvarkys dantis už prieinamą kainą.
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
55 E. Washington, Suite 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260.

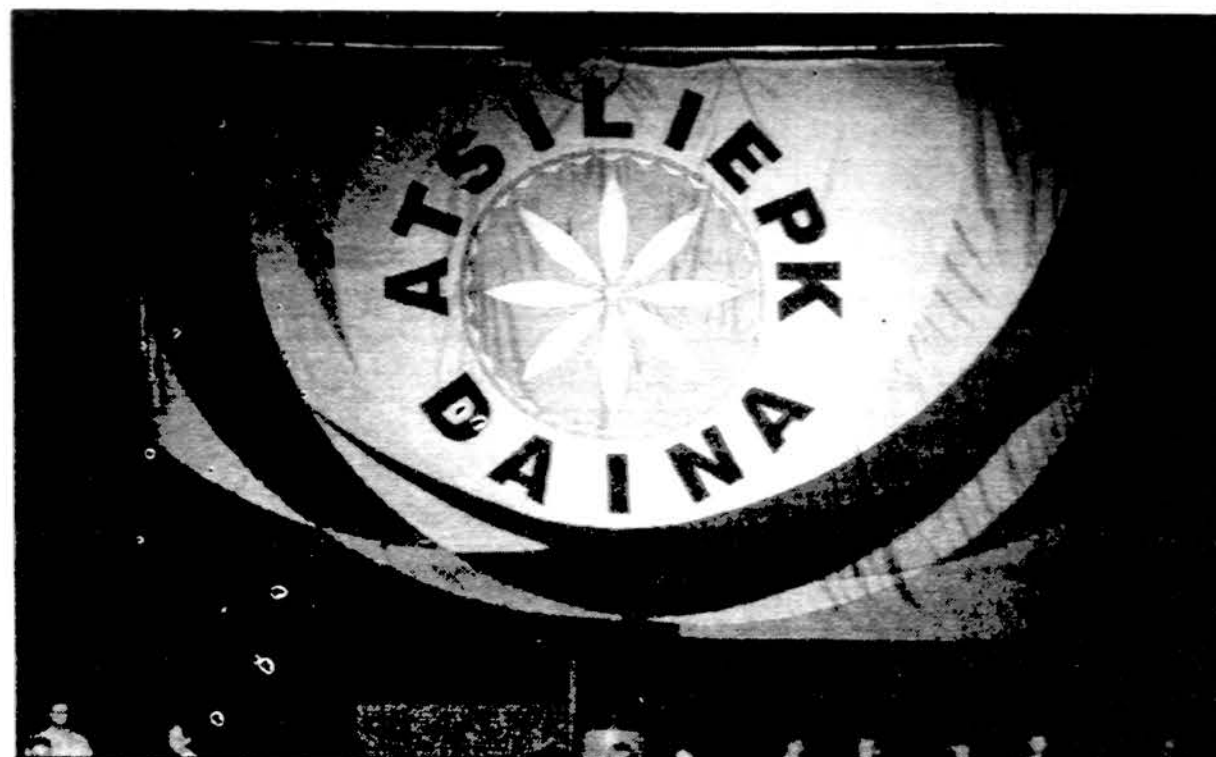
Įsruties (Černiachovsko) 6-osios vidurinės mokyklos lietuvių kalbos ir etnokultūros fakultatyvas.

VIII LIETUVIŲ DAINŲ ŠVENTĖJE

Liepos 2 dieną per 6,000 lietuvių rinkosi į UIC Pavilion, kuriame vyko ilgai laukta Dainų šventė. Penkiolika metų laukėme šios šventės. Laukėme visi – maži ir dideli, dainininkai ir dainų mylėtojai. Tad pasidžiaukime gražiai suruoštos šventės akimirkomis, kurias užfiksavo Laima Apanavičienė ir Jonas Kuprys.

Šventę atvyko Lietuvos Respublikos prezidentas Valdas Adamkus.

Suplevėsavo Dainų šventės vėliava ir visi atsiliepė daina.

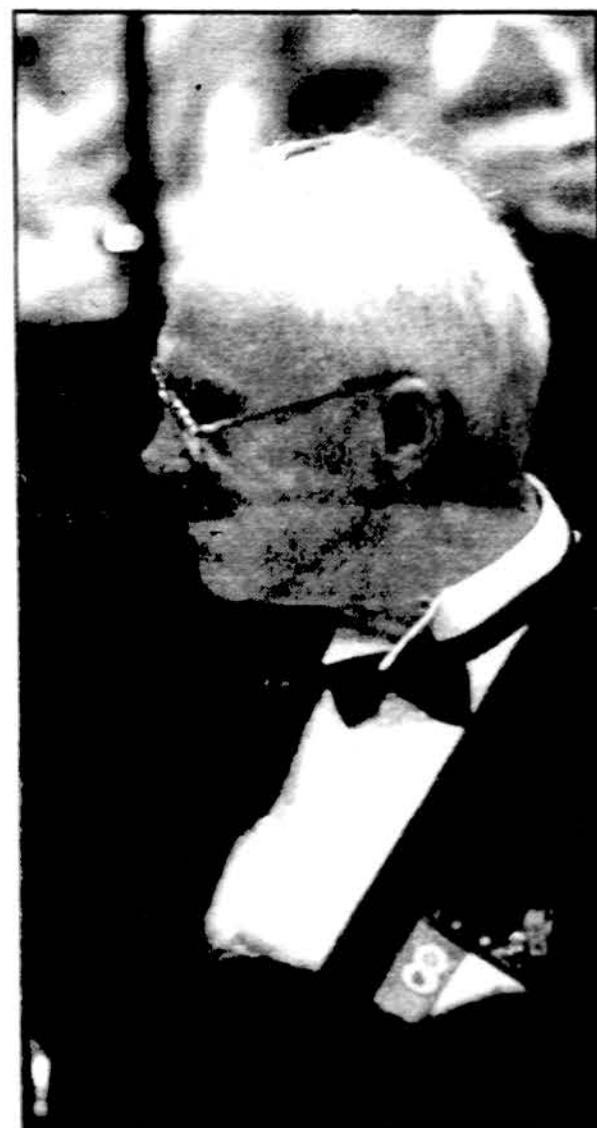

Dainuoja moterų chorai.

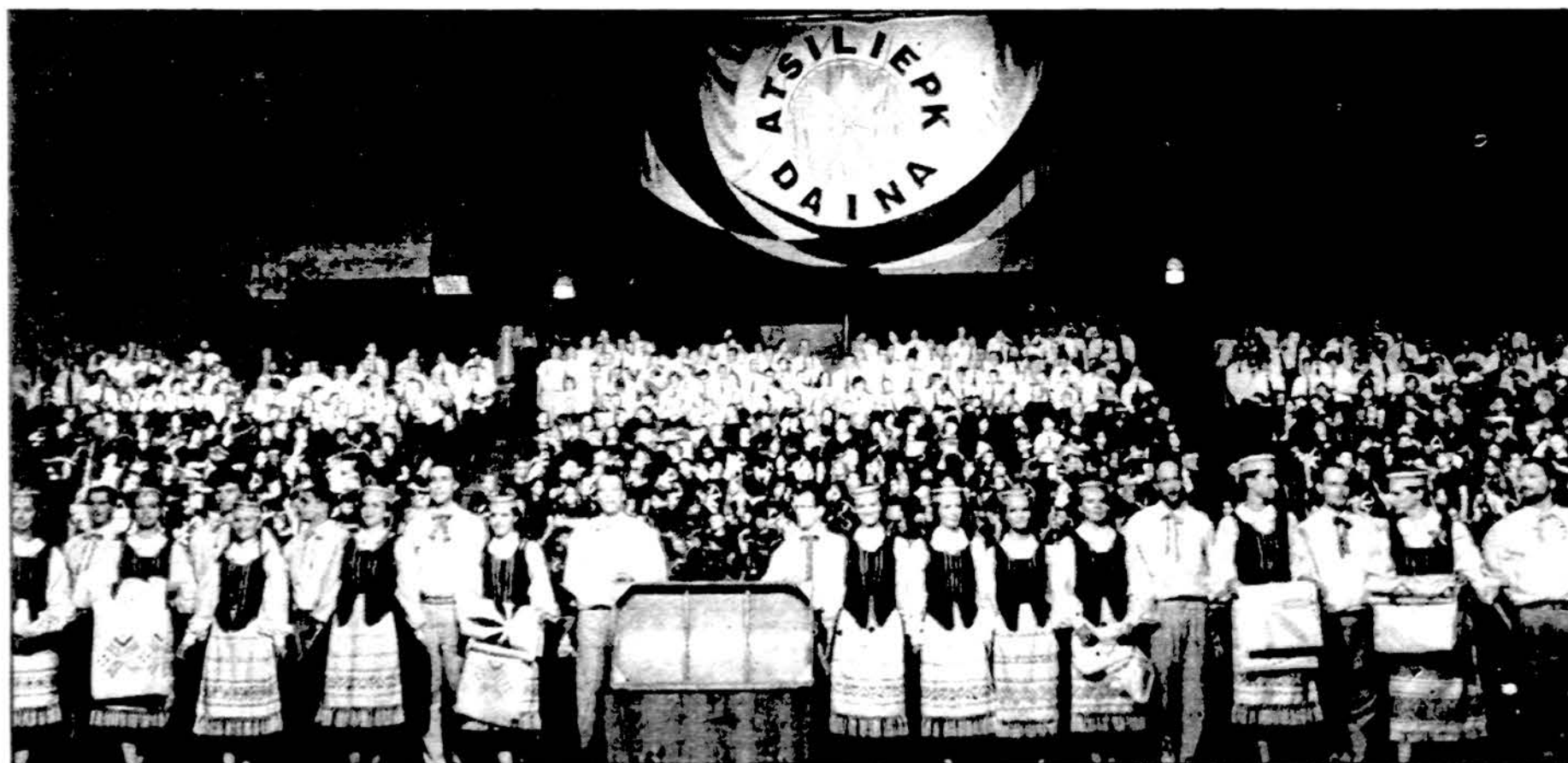

Nuo moterų neatsiliko ir vyrai.

**Nuoširdus
ačiū
visiems
VIII dainų šventės
organizatoriams!**

Kompozitorius, žinomas muzikas Faustus Strolia laimingas po penkiolikos metų pertraukos vėl galėdamas dalyvauti VIII lietuvių dainų šventėje. Ši dainų šventė buvo graži jaunosios kartos muzikų dovana ne tik mums, žiūrovams, bet ir maestro F. Stroliai.

Visi dainų šventės dalyviai.

Mielus skaitytojus kviečiame apsilankyti mūsų atnaujintame tinklalapyje:
WWW.DRAUGAS.ORG

PRAEITIS IR ATEITIS

ALBERTAS KANAITIS

Po darbo komendantūroje pavargęs, išsiblaškęs, neramus einu namo. Nėgiu išreikšti to keisto jausmo, kuris mane vargina vis dieną. Dangus apsiniaukęs, lynoja, vėjuota. Tamsėja. Gatvė beveik tuščia, tik kartais vienas kitas žmogus praeina, pravažiuoja kariška mašina... Dar nevelu. Sužiba gatvių šviesos ir gyvenimas lyg atgyja. Pavojinga būti mieste, kada tamsėja: komunistų partizanai iš netolimo miško jau mieste ieško kaip varnos maisto, žudo, kelia sąmyšį, gąsdina...

Žmonių daugėja, miestas atbunda. Dar nenoriu eiti namo, nenoriu būti vienišas. Sustoju ant gatvės kampo ir nežinau kur eiti.

Kažkas liečia mano petį, girdžiu mano vardą. F., kalėjimo daktaro duktė, buvusi mano klasės draugė. Netikėtas susitikimas, nemačiau jos keletą metų, nežinojau, kur gyvena, kur dirba, ar dar moko.

Maža užkandinė, kur susėdam ir daug kalbamės, daug pasakojam. Klausiu apie tėvą, motiną, brolių...

Pradeda verksti, didelės ašaros rieda jos skruostais: tėvas (alkoholikas), prieš ateinant naciams, pasikorė kalėjime, motina negaluoja, brolių komunistai išvežė į Sibirą, ji nutraukė studijas — universitetas uždarytas. Neklausiau, iš ko gyvena, kur gyvena. Atsisveikinam, paskutinis sudie. Baisi gyvenimo drama. Kiek dar bus jų?

Nemačiau, negirdėjau daugiau apie F. Dingo. Pagreitiniu žingsniu, laikas į namus. Einu, galvoju apie F., mintys painios lyg voratinčiai, maišosi...

Didelis namas, tamsu, tuščias. Tėvai ir sesuo jau kuris laikas Reiche. Jokių žinių, kur jie dabar, kada galėsiu pamatyti. Bus sunku juos surasti. Mažas kambarys: lova, staliukas, kėdė, spinta, pilna knygų (mano biblioteka), viskas, kas dar man liko. Žinau, kad netrukus reikės viską palikti — kraštą, mylimą kraštą... viską.

Kiekviena diena atneša vis daugiau rūpesčių, siaubo. Komunistų pajėgos jau Lietuvos teritorijoje. Žmonės palieka miestus, kaimus, miestelius ir traukiasi vakarų link, bėga iš „Stalino rojaus“. Arkliai tempia prikrautus vežimus, automobilių stogai pilni ryšulių, pintinių, pavieniai traukia vežimėlius, vaikai verkia, klegesys, riksmas — baisus žmogaus gyvenimo paveikslas...

Traukiniai perpildyti, keliai pabėgėliais patvinę. Visi skuba, nežinodami, kur eina, nežinodami, kur sustoti. Kariniai sunkvežimiai, pabūklai, pėstininkai (kariai), šarvuočiai — Reicho link.

Vokietijos siena dar toli. Ar naciai leis pabėgėliams pereiti sieną? Niekas, tikiu, negalvoja apie rytdieną, visų mintys gelbėtis, bėgti... Nuotaika prislegta. Kas bus rytoj?

Naktis be miego, galvoju apie tėvus, seserį. Jokių žinių. Kada būsimė kartu, galėsiu juos vėl pamatyti? Kada? Atsikeliu, žiūriu pro langą. Dundesys artėja, pašvaistė raudona. Švinta. Dangus apsiniaukęs, lyja. Vandens lašai lyg ašaros rieda ant lango stiklų. Dar

tik kelios valandos ir vėl į komendantūrą.

Naujienos blogos — didelės kautynės Š. mieste. Miestas eina iš vieno rankų į kitas, daug sužeistų, užmuštų... Komendantūros telefonai be paliovos skamba, raštininkai bėga iš vieno galo į kitą. Bepročių namai? Vietinių rusų rajone girdėti šūviai, džiaugiasi, laukia „draugų“. Skamba telefonas — ligoninė komunistų partizanų užimta. Lietuvių policijos dalinys siunčiamas su įsakymu — sunaikinti. Į rusų rajoną — kariai, tvarkai palaikyti.

Karo policija sugautą latvį, SS dezertyrą, perduoda komendantūrai, komendanto nuožiūron. Keletą minučių, ir sprendimas padarytas. Išveda į kiemą. Pora šuvių... Matau, kaip už kojų tempiamas, galbūt dar gyvas, metamas į sunkvežimį.

Triukšmas lauke, kareivis įveda kruviną, nešvarų vyrą... Vytautą S., mano geriausią draugą. Ko jis ieško, ko nori? Laiškas iš Š. miesto gynybos karininko, kur prašoma pagalba kariais, šaudmenimis ir bent keletu šarvuočių.

Vytautas apalpsta ir ant jo uniformos vėl nauja kraujo dėmė. Atrodo, sunkiai sužeistas. Raudono Kryžiaus mašina skuba į karo ligoninę. Viskas tą pačią dieną — baisi diena.

Rytoj aplankysiu Vytautą.

Ligoninė: slaugės, daktarai, pilna ligonių, visi kambariai užimti, visur matyti skausmas, viltis pasveikti. Vytautas išbalęs, tyli, kenčia skausmą. Pasitinka daktaras. Jaučiu, kad žinia nebus gera, jaučiu... Daktaras krato galvą — per daug žaizdų, daug kraujo netekęs. Trumpas laikas — užmerkia akis ir išeina į amžiną poilsį. Daktaras dar kalba, kažką man sako, girdžiu, bet nesuprantu. Nesuprantu, kodėl, kodėl? Viską, kas artima, brangu visuomet prarandi. Mums lieka — praeitis ir ateitis.

Nežinojau, kad Vytautas buvo ryšininkas tarp komendantų, kurjeris. Jau daug laiko jo nemačiau, daug laiko...

Gaunu atlikti, komendanto įsakymu, pareigą pranešti tėvams apie sūnaus mirtį. Vaziuojam, leitenantas ir aš, šalutiniais keliais, kartais tiesiog per pievas... Dešinėj pusėj vieškelis, atrodo, pravažiuojamas. Mašina zvimbia. Ne per toli pasirodo šarvuotis su didele raudona žvaigžde — sovietai, kerta vieškelį. Sukam į kairę — šarvuotis. Kaip jie čia atsirado? Mato mus. Kryžminė ugnis. Paliekam mašiną ir šokam į griovį. Mūsų mašina dega. Pataikė.

Lyg perkūno trenksmas — dešinėj pusėj šarvuotis dega, kairėj dega. Didelė raudona žvaigždė dega...

Prenumeruokime ir skaitykime „DRAUGA“! „DRAUGA“ atmintime savo testamentu.

A † A ANTANAS SKREBYS

Mirė 2006 m. liepos 7 d., sulaukęs 90 metų amžiaus.

Gimė Lietuvoje, Panevėžyje. Prieš persikeldamas gyventi į Union Pier, MI, a.a. Antanas gyveno Chicago, IL.

Giliam liūdesyje liko: sūnūs Paulius ir Antanas Skrebiai, anukė Aušra Skrebys bei kiti giminės ir artimieji Lietuvoje.

A.a. Antanas buvo Lietuvos kariuomenės jaunesnysis leitenantas.

Velionis buvo a.a. Stasės Skrebiienės vyras.

A.a. Antanas bus pašarvotas trečiadienį, liepos 12 d. nuo 3 v. p.p. iki 9 v. v. Petkus Lemont laidojimo namuose, 12401 S. Archer Ave. (arti Derby Rd.), Lemont, IL.

Laidotuvės įvyks ketvirtadienį, liepos 13 d. 9:30 val. r. Petkus Lemont laidojimo namuose, iš kur a.a. Antanas bus palaidotas į Pal. Jurgio Matulaičio misiją, kurioje 10 val. r. bus aukojamos šv. Mišios. Po šv. Mišių velionis bus palaidotas Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame visus artimuosius, draugus ir pažįstamus dalyvauti laidojime.

Nuliūdusi šeima

Laidot. direkt. Donald M. Petkus, tel. 800-994-7600 arba www.petkusfuneralhomes.com

A † A STASĖ GRABAUSKIENĖ

Mirė 2006 m. liepos 6 d. 10:30 val., sulaukusi 85 metų.

Nuliūdę liko: du sūnūs — Algis ir Visvaldas Grabauskai, dukra Kristina Ketvirtis.

Velionė pašarvota trečiadienį, liepos 12 d. Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje nuo 10 v.r. iki 11 v.r. 11 val. ryto bus aukojamos šv. Mišios už jos sielą. Po Mišių velionė bus palaidota Švento Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidojime.

Nuliūdę artimieji

Laidot. direkt. Gerharz, tel. 630-257-2123

A † A GIEDRAI NASVYTYTEI GUDAUSKIENEI

mirus, siunčiu užuojautą jos gražiai šeimai — dukrai DAINAI ir sūnui SAULIUI su šeima.

Ilgų metų bendro likimo gija nutrūko šioje žemėje dabar, palikusi turiningą darbuotę kūrybinio meno erdvėje. Ypatingai čia buvo branginami vaikai... — jaunimas namie. Čia buvo šeimos orkestras, kiekvienas turėjo instrumentą, ir pritaikytų nuotaikų varijacijas. Virtuozė Mama, pianistė, ugdė tempą; tenai grojo ir dr. Pautienis ir dr. Juozas Gudauskas, Gedinas, Saulius ir Daina. Skambėdavo apylinkėje modernios kūrybos garsai liaudies dainų improvizacijoje. Ir taip daugelį metų, kol vaikai savo sparnelius iš namų nepakėlė.

Ilsėkis ramybėje dabar, miela drauge, ramybėje dabar begalinio Viešpaties pasaulio vaikiame prieglobstyje.

Su meile ir pagarba

Stasė V. Pautienienė

Los Angeles, CA

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

♦ **Čikagos lietuvių Tauragės klubo** susirinkimas įvyks liepos 13 d., ketvirtadienį, 1 val. p.p. šaulių namuose, 2417 W. 43-ia gatvė. Kviečiame visus narius gausiai dalyvauti.

♦ **Balzeko lietuvių kultūros muziejaus** bibliotekos Genealogijos skyrius liepos 14 d. 7 val. v. maloniai kviečia pasiklausti Genealogijos bendrijos įkūrėjo ir direktoriaus prof. Oleg Perzashkevich iš Minsko (Baltarusija) paskaitos. Muziejaus adresas: 6500 S. Pulaski Rd., Chicago. Tel. pasiteiravimui 773-582-6500.

♦ **Š. m. liepos 16 d. Ateitininkų** namų ažuolyne, Lemonte, įvyks tradicinė Amerikos lietuvių Tautinės sąjungos gegužinė. Gegužinės pradžia 12:30 val. p.p. Bus geri pietūs, baras, loterija, muzika ir šokiai ir kiti malonumai. Lietuviška visuomenė širdingai kviečiama atvykti į šią šventę.

♦ **Kun. Antanas Gražulis, SJ,** liepos 16 d. 1 val. p.p. aukos šv. Mišias Beverly Shores, IN, Šv. Onos bažnyčioje. Visi kviečiami.

♦ **Čikagos ir apylinkių Švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo seselių rėmėjai** š. m. liepos 16 d., sekmadienį minės Palaimintojo vyskupo Jurgio Matulaičio mirties sukaktį. Šv. Mišios bus atnaujamamos 10:30 val. r. Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje, Marquette Park. Tuoj po šv. Mišių parapijos salėje vyks minėjimas ir programa. Maloniai kviečiame atvykti narius ir svečius.

♦ **Nuo rugpjūčio mėn. Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos** bažnyčioje Krikšto sakramentas bus teikiamas tikrai sekmadieniais: antroje mėnesio sekmadienį — lietuvių kalba, ketvirtą — anglų. Krikštijama bus grupėmis. Jei būtina reikėtų padaryti išimtį, reikalingas klebono

sutikimas.

IŠ ARTI IR TOLI ...

♦ **Liepos 26-31 dienomis Kaune** ir Kauno apylinkėse vyks I laisvę fondo studijų savaitė. Pagrindinė šios savaitės tema: „Nepriklausoma Lietuva — valstybės ir tautos raida bei jos perspektyvos“. Paskaitose ir diskusijose bus nagrinėjami šie klausimai: „Lietuvos vidaus ir užsienio politikos kryptys, jų sėkmės ir nesėkmės“, „Rusijos agresyvių ideologijų grėsmės Lietuvai“, „Tautinių ir moralinių vertybių kaita“, „Lietuvos ir užsienio lietuvių sanglauda didėjančios emigracijos akivaizdoje“. Savaitės dalyviams bus organizuojama ekskursija į rezistencinės atminties vietas, vyks spaudos konferencija. Norintys dalyvauti, daugiau informacijos gali gauti tel. 8-687-53957 (Vidmantas Vitkauskas).

♦ **Rugpjūčio 20-27 dienomis Dainavoje, Manchester, MI,** įvyks 50-oji JAV ir Kanados lietuvių fronto bičiulių studijų ir poilsio savaitė. Šioje jubiliejinėje savaitėje bus prisiminti ir kiti svarbūs jubiliejai: 65 metai nuo rezistencijos Lietuvoje pradžios, 50 metų nuo Dainavos stovyklavietės įkūrimo, 45 metai nuo I laisvę fondo (ILF) įsteigimo, 15 metų nuo Lietuvos ILF filialo veiklos pradžios. Studijų savaitės metu, trečiadienį, rugpjūčio 23 d., įvyks visuotinis LFB suvažiavimas. Pagrindinė šios savaitės tema: „Iš praeities į ateitį — visuomeninės veiklos balansas“. Paskaitas skaitys: dr. A. Idzelis, prof. dr. V. Bieliauskas, prof. dr. K. Skrupskelis, V. Volertas, Ž. Brinkienė, prof. dr. V. Samonis ir kt. Apie atskiras paskaitas bei simpoziumų temas pranešime vėliau. Registravimas galima pas Joną Urboną, 1418 W. Elmwood Ave., Clawson, MI, tel. 248-435-0209.

DRAUGO RĖMĖJAI

Stanislava Didžiulis, gyv. Cicero, IL, atsiuntė „Draugui“ labai dosnią 100 dol. auką. Nuoširdžiai dėkojame.

Irena Lukauskas, gyv. Forth Myers, FL, kartu su prenumeratos pratęsimo mokesčiu, atsiuntė „Draugui“ 50 dol. auką. Labai ačiū.

Eufemija Steponis iš Seven Hills, OH, pratęsė „Draugo“ prenumeratą dar vieneriems metams, padėkojo už tai, kad „Draugas“ ją lanko ir jo leidybą paremė 50 dol. auka. Širdingai dėkojame.

Prel. dr. Ignas Urbonas, Lemont, IL, kurio atsiminimų knyga „Ilga mano kelionė“ buvo neseniai sėkmingai sutikta Pasaulio lietuvių centro didžiojoje salėje, parėmė „Draugo“ leidybą 50 dol. auka, dėkodamas, kad buvo nuolat spausdinami skelbimai, kviečiantys į knygos sutiktuves. Labai ačiū. Linkime, kad Jūsų lentynose nebeliktų nė vienos neparduotos knygos! (Beje, prel. Igno Urbono knygų galima įsigyti ir „Draugo“ knygynelyje.)

Audronė M. Karalius, gyv. Western Springs, IL, atsilygindama už „Draugo“ siuntinį, pridėjo 50 dol. auką. Nuoširdus ačiū.

Dr. Vainutis Vaitkevičius iš Pleasant Ridge, MI, pratęsdamas „Draugo“ prenumeratą dar vieneriems metams, atsiuntė ir 80 dol. auką. Labai dėkui.

Nijolė V. Bražėnaitė-Paronetto, atsiuntusi 50 dol. auką „Draugui“, rašo: „noriu atsidėkoti už Jūsų puikias bendradarbių pastangas...“ Ačiū už auką!

Gertrude Jocas, gyv. Weston, Ont, Canada, atsiuntė „Draugui“ 50 dol. auką. Ačiū!

Vytautas Gutauskas, gyv. Michigan City, IN, užprenumeravo „Draugą“ savo dukrai Mildai Simaitis, gyv. Coeur D'Alene, ID. Tikrai džiaugiamės, nes „Draugui“ labai reikia skaitytojų, ypač jaunų.

DAKTARUI JONUI ADOMAVIČIUI ĮTEIKTAS APDOVANOJIMAS

Liepos 6 d. visiems gerai pažįstamam ir gerbiamam daktarui

Jonui Adomavičiui

buvo įteiktas
Didžiojo Lietuvos
Kunigaikščio Gedimino ordino

Komandoro kryžius

Žymens paskyrimo aktą perskaitė ir apdovanojimą įteikė Lietuvos generalinis konsulas Čikagoje Arvydas Daunoravičius.

Nuoširdžiai sveikiname gerb. daktarą su Lietuvos valstybės apdovanojimu.

Spaudos apžvalga

bridges

June 2006

LITHUANIAN AMERICAN NEWS JOURNAL

Žurnalo internetinis puslapis:
www.lithuanian-american.org

Mus pasiekė žurnalo „Bridges“, leidžiamo anglų kalba, birželio mėnesio numeris.

Manau skaitytojus sudomins Dainoros Urbonienės straipsnis „Sibiras vaiko akimis“ (Siberia through the Eyes of a Child). Audronė Pakštys pasakoja apie Lietuvos nepriklausomybės dienos minėjimą Norfolk, Virginia. Regina Narušienė pasakoja apie Valdovų rūmų atstatymo darbus. Žurnalas supažindina su VIII dainų šventės vienu iš organizatorių Audriumi Polikaiciu. Peter Burkauskas pasakoja skaitytojams apie lietuvių kilmės kun. mons. Leon Peck, kuris prieš metus iškeliavo Amžinybėn.

Aleksandras Radžius rašo apie Lietuvos partizanus ir jų kovas už laisvę. Rasite ir kitų straipsnių.

WEIDEN PROGIMNAZIJAI 60 METŲ

Rodos, taip neseniai bėgiojome stovyklos takeliais, taip neseniai leidome nerūpestingą dieną, kurios paliko neišdildomus prisiminimus. Aukštos pušys šlamėjo jaunatvišku džiaugsmu. Gimnazijos barako sienos skambėjo mokinių juoku ir dainom.

Jaunom širdim buvo didelis džiaugsmas, visi buvome tarsi vienos šeimos nariai. Tai buvo gražiausias mūsų gyvenimo laikotarpis.

Ir dabar, po šešiasdešimties metų, Dainų šventės proga, nedideliame būreliai netikėtai susitikus, kėlėme taure už tuos gražiausius mūsų gyvenimo metus.

Lauksime deimantinio jubiliejaus!

Vida Račiūnienė

Nuotraukoje pirmoje eilėje iš kairės: Nijolė Strolytė-Beniukaitienė, Silvija Baziliauskaitė-Aleksūnienė, mokytojas Julius Širka. Stovi: Vida Ramonaitė-Kosmonienė, Edmundas Petrauskas, Zita Ramonaitė-Širkienė, Nijolė Sirtautaitė-Bikulienė, Vida Vielavičiūtė-Račiūnienė, Algimantas Eimantas, Jonas Spurgis.

„DRAUGAS“ informuoja, „DRAUGAS“ formuoja;
„DRAUGAS“: išelvijos ir Lietuvos jungtis!

www.draugas.org